

**T.C. YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
BİLİM DALI**

**EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM
HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Yasin KEKLİK
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Muharrem KÖKLÜ**

**İstanbul
Haziran, 2007**

ÖNSÖZ

Bu araştırma, resmi ilköğretim okulu yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki görüşlerini almaya yönelik bir çalışmadır.

Araştırmanın her aşamasında birçok kişinin önemli desteği ve katkıları olmuştur. Başta bu araştırmanın planlı bir şekilde yürütülmesinde yapıcı eleştirileri, akademik bilgisi ve deneyimi ile bana yol gösteren danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Muharrem KÖKLÜ' ye olmak üzere tüm emeği geçenlere teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, bu araştırmanın ortaya çıkmasında, değerli görüşleriyle katkıda bulunan Fatih ilçesinde görev yapan saygıdeğer okul yöneticilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak araştırmanın başlangıcından sonuna kadar bana desteklerini hiç eksik etmeyen aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

İstanbul, Haziran, 2007

Yasin KEKLİK

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı, ilköğretim okullarında görev yapan eğitim yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada, ilköğretim okulu eğitim yöneticilerinin, bilgisayar destekli eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile bilgisayar destekli eğitimin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ilköğretim okullarında görev yapan eğitim yöneticilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma, genel tarama modeli esas alınarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ili, Fatih ilçesine ait 49 resmi ilköğretim okulunun müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcıları oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşıldığından tamsayım yapılmış olup örneklem alınmamıştır. Çalışma evreni içerisinde 49 müdür 12 müdür başyardımcısı, 74 müdür yardımcısı yer almaktadır.

Veri toplama aracı olarak, Gürol (1990) tarafından hazırlanan anketten faydalanılarak yeni bir anket geliştirilmiştir. Daha sonra anketin güvenilirlik işlemleri yapılmıştır. Anketin birinci bölümünde yöneticilerin kişisel bilgilerini, ikinci bölümde yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentilerini, üçüncü bölümde ise yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerini tespit etmeye yönelik maddeler bulunmaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler elektronik ortama aktarılarak SPSS 11.5 istatistik paket programında çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ise standart sapma, frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalardan yararlanılmıştır. Cinsiyet, kıdem, ve görev değişkenlerine göre farklılıkları tespit etmek amacıyla T testi, varyans analizi ve Post-Hoc Tukey testi yapılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, yöneticiler, BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentilere ve BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilere katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri arasında, kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin genel beklentilere erkek yöneticilerin kadın yöneticilere göre daha çok katıldıkları ortaya çıkmıştır. Bununla beraber kıdem ve göreve göre beklentileri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

ABSTRACT

The general aim of this study is to find out opinions of the elementary school administrators about computer supported education. In the study, It's aimed to determine the expectations of elementary school administrators about the things that must to be done for computer supported education and the expectations about the functions of computer supported education related to the future. For this purpose, opinions of elementary school administrators have been applied.

The research was carried out according to general scanning model. The population of the study consists of principals, head principal assistants, assistants who work in 49 public elementary schools in Fatih district in Istanbul. In the study, as the whole population was reached completely, a sample group wasn't selected.

Data for the study was collected with the help of the questionnaire prepared by Gürol (1990). But, the questionnaire was changed by the researcher then was tested for reliability. The first part of the questionnaire asks for personal information of the administrators. In the second part of the questionnaire there are items about the expectations of elementary school administrators about the things that must to be done about computer supported education In the third part of the questionnaire there are items about the functions of computer supported education related to the future.

To analyze data, Statistical Package for the Social Sciences (SPSS,11.5) was used. Standard deviation, frequency, percentage and mean scores were calculated to analyze the data. To determine the differences according to gender, seniority and duty variables, t-test, one-way-ANOVA and post Hoc Tukey tests were used.

According to results of the study, administrators expressed that they agree with the expectations about the things that must to be done for computer supported education and the expectations about the functions of computer supported education related to future. In terms of gender, seniority and duty, a significant difference wasn't found between the Administrator's expectations about the things that must to be done for computer supported education. Male administrators agreed with the expectations about the functions of computer supported education related to future more than female administrators. However, a significant difference wasn't found according to seniority and duty.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	vii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	8
Araştırmanın Önemi	9
Sayıtlar	10
Sınırlılıklar	10
Tanımlar.....	10
BÖLÜM II	11
KURAMSAL BİLGİLER	11
Bilgi Toplumu	11
Bilgi ve İletişim Teknolojileri.....	12
Bilgisayar Destekli Eğitim.....	13
Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçlar.....	15
Bilgisayar Destekli Eğitimin Yararları.....	16
Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları.....	17
BÖLÜM III	20
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	20
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	20
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	23
BÖLÜM IV	25
YÖNTEM	25
Araştırmanın Modeli	25
Evren ve Örneklem.....	25
Verilerin Toplama Aracı ve Geliştirilmesi.....	28
Verilerin Toplanması.....	31
Verilerin Çözümlemesi.....	32

BÖLÜM V	33
BULGULAR VE YORUM	33
Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum	33
İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum	35
Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	36
Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	36
Görev Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	37
Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum	37
Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum.....	41
Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum	44
Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum	44
Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	46
Görev Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	46
Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum	47
BÖLÜM VI	50
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	50
Sonuçlar	50
Öneriler	52
Uygulayıcılar İçin Öneriler	52
Araştırmacılar İçin Öneriler	53
KAYNAKÇA.....	55
EKLER	60

ÇİZELGELER LİSTESİ

No	ÇİZELGE ADI	Sayfa
1	ÇALIŞMA EVRENİ İÇERİSİNDE BULUNAN YÖNETİCİLERİN OKULLARA GÖRE DAĞILIMI	25
2	CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI.....	27
3	KIDEM DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI.....	27
4	GÖREV DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI.....	27
5	ANKETİN II. BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN FAKTÖR YÜKÜ, MADDE KORELASYONU VE ANKETİN CRONBACH ALPHA DEĞERLERİ.....	29
6	ANKETİN III. BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN FAKTÖR YÜKÜ, MADDE KORELASYONU VE CRONBACH ALFA DEĞERLERİ.....	30
7	YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ARİTMETİK ORTALAMALARI.....	33
8	CİNSİYETE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN t-TESTİ SONUÇLARI.....	36
9	KIDEME GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ANOVA TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ TESTİ (ANOVA) SONUÇLARI.....	36
10	GÖREVE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ANOVA TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ TESTİ (ANOVA) SONUÇLARI.....	37
11	YÖNETİCİLERİN BDE'NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN ARİTMETİK ORTALAMALARI.....	38
12	ALT BOYUTLARA GÖRE BDE'NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN YÖNETİCİ BEKLENTİLERİNİN EŞLEŞTİRİLMİŞ t TESTİ SONUÇLARI.....	41

13	CİNSİYETE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN t-TESTİ SONUÇLARI.....	45
14	KIDEME GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ (ANOVA) TESTİ SONUÇLARI.....	46
15	GÖREVE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ (ANOVA) TESTİ SONUÇLARI.....	47
16	YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİ İLE GELECEĞE YÖNELİK İŞLEVSEL BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN EŞLEŞTİRİLMİŞ t-TESTİ SONUÇLARI.....	48

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi tanımlanmış, araştırmanın amacı ve alt amaçları belirtilmiştir. Araştırmanın önemine, sayıtlarına ve araştırmayla ilgili sınırlılıklara yer verilmiş, ilgili tanımlamalar yapılmıştır.

Problem

20. yüzyılın sonlarında her alanda yaşanan hızlı gelişim ve eğitim alanında teknolojiye yatırımların artması, eğitimcileri eğitim sisteminde değişiklik yapmaya ve eğitim sistemini geliştirmeye zorlamıştır (Bacanak ve diğerleri, 2003: 193).

Türkiye’de de mevcut değişimlere paralel olarak 2004 yılında yeni bir öğretim programı uygulamaya konulmuştur. Uygulamaya sokulan bu yeni öğretim programının tanıtımında, eğitimin kendisinden beklenen fonksiyonlarını yerine getirilebilmesi için gerekli olan ön şartlar şu şekilde sıralanmaktadır (http://programlar.meb.gov.tr/prog_giris/prog_giris_1.html);

- Bilgi teknolojilerinin okullarda hayata geçirilmesi
- İnternet alt yapısının tüm okullarda sağlanması

Yine programın uygulanabilmesi için okul yöneticilerinin görevleri sıralanırken, teknoloji anlamındaki beklentileri şu şekilde ifade edilmektedir (http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/gorevler_5.htm);

- Okulda, öğretmenlerin meslekî gelişmelerini olumlu etkileyecek filmler, belgeseller seyretmeleri konusunda bilinçli ve uygulayıcı olmak.
- Okulda laboratuvar, kütüphane kurmak ve onları işlevsel hale getirmek.

- Okulun internette web sayfasının hazırlanmasını ve programın uygulanmasında internetten aktif olarak yararlanılmasını sağlamak.
- Öğretmenleri cesaretlendirmek, yeniliğe açık olmalarını sağlamak, bilgi, beceri ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak için imkân vermek, öğretme-öğrenme sürecindeki planlama ve uygulama başarılarını öğretmenlerin sahiplenmesini sağlamak.

Bu anlamda programın okul yöneticilerinden beklentileri, onların teknolojik lider olması yönündedir. Teknolojiye liderlik etme konusunda okul müdürleri ve yöneticileri, sadece makro düzeyde değil mikro düzeyde de anahtar role sahiptirler. Yapılan çalışmalarda öğretim sürecinde teknolojiyi bir araç olarak kullanan öğretmen kadrosunun desteklenmesi ile cesaretlendirilmesinin ve teknolojinin bütün sınıflara entegre edilmesinin sağlanmasında teknolojik lider olarak okul müdür ve yöneticilerinin bilgisinin ve desteğinin önemi anahtar değişken olarak bulunmuştur(Altun, 2002: 9).

Schoeny, Heaton ve Washington (1999, akt: Altun, 2004: 589), literatürü taradıktan ve teknoloji standartlarını gözden geçirdikten sonra okul müdürlerinin teknoloji ihtiyaçlarını üç kategori altında toplamışlardır:

1. Teknoloji yönetimi konularını anlamak;
  - Eğitime destek için uygun finansal desteği sağlamak
  - Yazılım ve donanımın geliştirilmesini sağlamak
  - Teknolojiyi planlamak
  - Teknoloji eğitimi ve desteği için bütçe yapmak
  - Öğrenciler ve öğretmenler için teknoloji standartlarını belirlemek veya bunların farkında olmak
  - Teknolojinin planlanması, geliştirilmesi ve uygulanması ile ilgili toplantılara katılmak
  - Kişisel programlar ve personel geliştirme programları geliştirmek
  - Teknoloji kullanımıyla ilgili etik ve yasal konuları kavramak
2. Teknolojinin eğitimsel değişim üzerine etkisi;
  - Değişim için destekleyici bir çevre yaratmak
  - Öğrencilerin kendi kendilerine öğrenebilmeleri konusunda nasıl daha etkin olabilecekleri yönünde onları cesaretlendirme yollarını öğrenmek

- Öğretmenlerin, öğrenmeyi daha fazla destekleyici öğretim teknikleri kullanmalarına yönelik çalışmaları desteklemek
  - Teknolojinin programa entegre edilmesinde okulun misyonunun ve vizyonunun uzun süre planlamasını yapmak
3. Teknolojinin yönetsel kullanımı;
- Öğrencilerle, öğretmenlerle ve ailelerle iletişim kurma yollarını öğrenmek
  - Sağlıklı karar vermek için verileri organize ve analiz etmek
  - Öğretmenleri teknolojiyi yönetsel amaçlı kullanılması için cesaretlendirmek
  - Kişisel mesleki gelişim için İnternet kaynaklarını kullanılabilir hale getirmek
  - Öğretim teknolojisi ve ilgili alanlarda güncel literatürü takip etmek

Yine Merkezi A.B.D’de bulunan Uluslararası Eğitim Teknolojisi Topluluğu okul müdürleri ile ilgili olarak teknoloji standartlarını şöyle sınıflamıştır (<http://www.iste.org>, akt: Akbaba, 2004: 590):

1. Liderlik ve vizyon: Eğitim liderleri, teknolojinin kapsamlı olarak eğitime entegre edilmesi için ortak paylaşılan bir vizyon oluşturmalı ve bu vizyonun gerçekleştirilebilmesi için gerekli ortamı ve kültürü oluşturmalıdır.
2. Öğrenme ve öğretme: Eğitim liderleri, uygun teknolojilerin entegre edilerek öğrenme ve öğretmeyi maksimum düzeye getirecek program deseni, öğretimsel stratejiler ve öğrenme çevresi sağlamalıdır.
3. Üretkenlik ve mesleki gelişim: Eğitim liderleri diğerlerinde olduğu gibi, kendi mesleklerinde de günlük işlerinde başarılı olmak için teknolojiyi uygulamalıdır.
4. Destek, yönetim ve işlemler: Eğitim liderleri öğrenme ve yönetim amacıyla üretkenlik sistemlerini desteklemek üzere teknolojinin entegrasyonunu garanti etmelidir.
5. Değerlendirme: Eğitim liderleri etkili ve kapsamlı değerlendirme için teknolojiyi kullanmalı, planlamalı ve uygulamalıdır.
6. Sosyal, yasal ve etiksel ilkeler: Eğitim liderleri bu konulara ilişkin karar vermelerde sorumlu bir model oluşturmak istiyorlarsa konunun siyasal, sosyal ve etik yönünü bilmelidirler.

Aynı zamanda öğretmenlerin de bilgisayar teknolojilerini bilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk durumuna gelmiştir. Çünkü önüne gelen bir çok öğrencinin evinde

bilgisayarı olabilir ve öğretmenlerden daha çok kendi kendine öğrenme olanağına sahip olabilir. Öğretmenin sosyal rol ve statüsünü koruyabilmesi için eğitimin değişen yönünün gerisinde kalma olanağı kalmamıştır. Öğretmenlerin birçoğu bu gelişen yeterlikleri çeşitli nedenlerle kazanamamaktadır. Bu noktada öğretmenleri bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda yetiştirme rolü onları denetleyen ilköğretim müfettişleri ve son dönemdeki gelişmelere göre, okul yöneticileridir. Eğitim yöneticilerinin, denetim rollerini gerçekleştirirken, öğretmenlere mesleki olarak yardımda bulunmaları gerekmektedir (Karlı ve diğerleri, 2001: 177).

Casey (1995, akt: Akbaba, 2004: 588) teknolojinin etkin kullanımının, donanım ve yazılıma yatırım yapılmasının yanı sıra, etkili liderlik gerektirdiğini de vurgulamaktadır. Okul müdürünün rolü, bilgisayarlardan eğitim amaçlı nasıl yararlanılacağını bilebilmesidir. Okul müdürlerinin, en azından bilgisayarların ve diğer teknolojilerin eğitime sunduklarından haberdar olurlarsa, onların kullanımını destekleyebileceklerini, öğretmenlere liderlikte model olabileceklerini veya isteyen öğretmenlerle liderliği paylaşabileceklerini belirtmektedir. Bir diğer çalışmada, Schoeny, Heaton ve Washington (1999, akt: Akbaba, 2004: 589), okul müdürlerinin teknoloji kullanımına yönelik aldıkları kursların çoğunluğunun beceriye yönelik olmasına rağmen, pratikte okul yöneticilerine çok fazla katkı sağlamadıkları sonucuna varmışlardır.

Bu doğrultuda bakıldığında bilgisayarların okullarda etkin kullanımı, çevresel baskılar, eğitim yöneticilerine yeni görevler yüklemektedir:

1. Teknolojilerin alımı
2. Bilgisayar laboratuvarlarının oluşturulması
3. Öğretmenlerin bu konuda eğitimlerinin sağlanması
4. Bilgisayar eğitimi görmüş öğretmenlerin sisteme kazandırılması
5. Teknolojinin etkin bir biçimde okul yönetiminde kullanılması

Bilgisayarların okul yönetiminde, ayrıca sınıflarda etkin bir biçimde nasıl kullanılacağı, okulda kullanılan “yazılımlar”ın nasıl değerlendirilmesi gerektiği, okulun ve bireysel üretkenliğin artırılmasında bilgisayarların rolü, teknolojideki yeni gelişmeler ve bu gelişmelerin okula yansımaları, eğitim yöneticilerini bu alanlarda bazı becerilere sahip olmaya zorlamıştır. Ancak bilgisayarların, okulların karşı karşıya kaldığı sosyal ve ekonomik problemlere çözüm üretecek araçlar toplamı olarak değil,

okulda etkin kullanımları sayesinde bireysel ve örgütsel üretkenliğin artırılmasında bir araç olarak görülmesi daha yerinde olacaktır (Turan, 2002: 271-272).

Bilgisayarların amacı, okullarda eğitimci ve yöneticinin yerini almak değildir. Çünkü bilgisayarlar, daha etkili ve üretken bir okul ve bu okulu oluşturmada karşılaşılan engellere etkin çözümler üretebilmek için bir yardımcı araçtır. Bilgisayarların okullarda etkin kullanımı için öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerinin eğitimi için ideal durum oluşturulması gerekmektedir. Mevcut eğitim yöneticisi yetiştirme programlarının eğitim yöneticilerine geleneksel yeterliliklerinin yanında teknolojik yeterlilikler kazandırdığı söylenemez. Bu bakımdan, ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığının ve üniversitelerin eğitim, yönetim ve okulda bilgisayar kullanımı konusundaki çabalarının daha etkin bir hâle getirilmesi kaçınılmaz görülmektedir. Bu amaçla gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullanılan ve bilgisayar kullanımını da içeren bir eğitim yöneticisi kursu programından yararlanmak mümkündür (Turan, 2002: 279). Bu örnek kurs programı konuları(Keasley&Lynch, 1994, akt: Turan, 2002: 280):

- Öğretim ve öğrenme sürecinde bilgisayar kullanımı
  - Eğitim yönetiminde bilgisayarların kullanımı
  - Eğitimsel donanım sistemleri
  - Örgütsel dinamikler ve teknoloji
  - Liderlik teorileri
  - Öğretim teorileri ve program geliştirme
  - Program değerlendirme
  - Eğitim politikaları
  - Uzaktan eğitim
  - İnteraktif multimedya
  - Eğitim sistemleri
- şeklinde olmalıdır.

Hızal'a(1992: 83-84) göre ise eğitimde teknolojiden daha fazla yararlanabilmek için alınması gereken önlemler şöyledir:

Günümüzde verimli eğitimin çağdaş eğitim teknolojisi anlayışına dayalı uygulamalarla gerçekleştirilebileceği uluslararası düzeyde kabul edilmiştir. Bu anlayışa

dayalı uygulamaların ön koşulu ise öğretmen ve eğitim yöneticilerinin eğitim teknolojisi konusunda yetişmiş olmalarıdır.

Ülkemizde ilköğretim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenler bu koşul açısından incelendiğinde bunların tamamına yakınının, değil çağdaş eğitim teknolojisi, sınırlı anlamda eğitim teknolojisi anlayışından dahi yoksun olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bunun nedenlerinden biri de öğretmen yetiştiren kurumlarımızda çağdaş eğitim teknolojisi formasyonu kazandıracak dersler yeterli biçimde okutulmamış, gerekli ortamlar sağlanamamıştır.

Bunun yanında ilköğretim mevzuatı incelendiğinde, değişik maddelerde, eğitim teknolojisiyle doğrudan ya da dolaylı ilgili bulunan hükümlerin yer aldığı görülmektedir. Gerek okul yöneticileri gerekse öğretmenler, çağdaş eğitim teknolojilerini tam anlamıyla bilmedikleri için ilgili maddelerde belirtilen görevlerini yerine getirmek için bilinçli bir çaba içerisinde bulunamıyorlar. Bu nedenle, ilgili grupların genel anlamda eğitim teknolojisi ve özel eğitim teknolojisi konularında yetiştirilmelerine özen gösterilmelidir. Bu konuda potansiyeli olan üniversitelerimizin olanaklarından yararlanma yoluna gidilerek düzenleme yapılmalıdır.

Ancak, eğitim sistemlerinde gerekli olan değişimin önünde bazı engeller bulunmaktadır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin okullarda teknolojinin kullanımının uygunluğundan haberdar olmasındaki eksiklik bunlardan biridir. Bunun nedeni ise yetersiz bütçe ve deneyimsiz eğitimci ve yöneticilerdir. Teknolojiyi eğitim-öğretim etkinliklerinde istenilir düzeyde kullanmak için öğretmenler kendilerini geliştirmelidirler. Bunun için yöneticiler de öğretmenlere zaman ve imkan sağlamalıdır (Bacanak ve diğerleri, 2003: 193).

Toplumdaki sosyal, politik ve ekonomik gelişmelerden etkilenen eğitim kurumu ve yöneticisinin bu değişmelere aynı hızla uyum göstermesi gerekmektedir. Yönetimin sadece geçmişe ve deneyim sonuçlarına dayandığı devrin çok gerilerde kaldığı kabul edilmelidir. Bir okul yöneticisinin en belirgin ve önemli rolü bu değişim ve gelişmelere göre gerekli öğretimi sağlamaktır (Çelikten, 2002).

Ancak mevcut durum içerisinde bu zihniyette bulunmayan yöneticilere sahip okullarımızın bir çoğunda tv, tepegöz, teyp, projeksiyon makinesi ve bilgisayar gibi araçlar bulunmakla birlikte bu araçlar ya hiç kullanılmamakta ya da müdür odasında

“atıl” olarak bekletilmektedir. Özellikle bilgisayarların kullanılmamasının sebebi çok çeşitli olmakla birlikte bunlardan bazıları şöyle sıralanabilir:

1. Okul müdürünün bilgisayar kullanma becerisinin olmaması
2. “belki bozulur” endişesiyle yardımcılarının bile kullanmasına izin vermemesi

Müdür yardımcılarının, öğretmenlerin veya diğer personelin bilgisayar kullanması, bazen okul müdürünü, kendisine karşı “uzmanlık gücü” elde edebilir, personel üzerindeki etki gücü azalır endişesiyle rahatsız edebilmektedir (Çelikten, 2002).

Bilgisayarın planlandığı gibi kullanılmaması sonucunda da aşağıdaki gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Turan 2002: 278):

- a) Teknolojinin atıl kalması
- b) Zaman yetersizliği ve kaynak israfı
- c) Teknolojinin amacı dışında kullanımı
- d) Mekandan kaynaklanan sınırlı kullanım
- e) Teknolojiye karşı olumsuz tutum ve
- f) Potansiyel kullanıcılara karşı olumsuz tavır olarak ifade edilebilir.

Programlarımızda yer alan ve yurt genelinde kısmen okullarımızda uygulamaya geçtiği belirtilen Bilgisayar Destekli Eğitim, alanda yapılan bir çok çalışmada da belirtildiği gibi istenilen nitelikte değildir. Bunun en önemli sebeplerinden biri ani bir kararla okullarımıza bir çok bilgisayar, teknolojik cihazlar ve ders yazılım programlarının alınmasına rağmen, öğrencilere bu araçlar yardımıyla öğretim gerçekleştirebilme ve rehber materyalleri sunabilme konusunda yetişmiş yeterli sayıda öğretmen olmamasıdır (Karamustafaoğlu, Köse & Bilen, 2003 akt: Bacanak ve diğerleri, 2003:195).

İlköğretim müdürleri ile yapılan bir araştırmalarda, müdürler yönetimlerinde bulunan okullarda fiziki yönden, ders araç gereçleri yönünden ve maddi yönden yetersizlikler ve dolayısıyla da sorunlar olduğunu saptanmıştır. Varolan bu yetersizlikleri gidermek ve okulların teknolojik alt yapısını geliştirerek okullara çeşitli araç gereçler ve özelde de bilgisayarlar sağlamak önemlidir. Ancak okullarda yeterli bilgisayar olmasına rağmen öğretmenlerin bunlardan yararlanmadığı ve öğretmenlerin bu ortamların kullanımına karşı direnç gösterdikleri de çeşitli araştırma sonuçlarına

dayanılarak gözlenebilmektedir. Diğer yandan öğretmenleri bilgisayar okuryazarı yapmak da önemlidir. Ancak öğretmenleri bilgisayar kullanmaya yönelten/engelleyen sebepleri bilmeden ya da öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarını ve bunlarla ilişkili olabilecek özelliklerini bilmeden ve dikkate almadan yapılacak düzenlemelerle öğretmenler bilgisayarı kullanmayı öğrense bile bu teknolojinin öğretme öğrenme süreçlerine uyarlanabileceğini düşünmek hayalcilik olacaktır.

Bilgisayarların okullarda hak ettiği yeri alması ve etkin bir şekilde kullanılması için öncelikle bilgisayara yönelik tutumların bilinmesi gereklidir. Çünkü herhangi bir yeniliğin okullarda kullanılmasına yönelik en önemli engeller arasında öğretmen öğrenci gibi kullanıcıların ya da karar verme işlevi gören yöneticilerin olumsuz tutumları yer almaktadır (Deniz, 2006).

Yukarıda özetlenen çalışma ve öneriler bilgisayarın eğitimde kullanılması sürecinde, bir araç olarak başarılı olarak uygulanmasında, okul yöneticilerinin teknolojinin bilişsel ve yeterlik boyutlarındaki yeterliliklerini kapsamaktadır. Oysa ki bunların yanı sıra yöneticilerin bu konu hakkındaki görüşleri de bu süreçte oldukça önemlidir. Yöneticilerin bu konu hakkındaki beklentileri ve bu beklentilerine yönelik olarak gerçekleşmesi düşünülen değişikliklerin tespit edilmesi, bilgisayar destekli eğitimin yaygınlaştırılması ve etkili kullanımına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla gerçekleştirilen bu çalışmanın problemini okullarda bulunan eğitim yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki görüşleri oluşturmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, ilköğretim okullarında görev yapan eğitim yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada, ilköğretim okulu yöneticilerinin, bilgisayar destekli eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile bilgisayar destekli eğitimin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ne düzeydedir?

2. Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim'in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri ne düzeydedir?
4. Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim'in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri, toplumsal etki, öğretmene yarar, sınıfta kullanım ve öğretmene rolü alt boyutlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim'in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile Bilgisayar Destekli Eğitim'in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Türkiye'de son yıllarda eğitimde birçok reformun gerçekleştirilmeye çalışılmasıyla beraber bilgisayar destekli eğitimin bu reform çalışmalarının içerisinde önemi de artmıştır. Ancak mevcut bazı sorunlar ya da okul yönetimlerinden kaynaklanan bazı sebeplerden ötürü henüz istenilen seviyede gerçekleştirilememektedir. Bu çalışmayla beraber;

1. İlköğretim okullarında görev yapan eğitim yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki beklentileri belirlenmiş olup bu beklentilere uygun birtakım düzenlemeler yapılmasına yol açacağı,
2. Belirlenmiş olan bu beklentilere uygun hizmet içi eğitimler tertip edilmesine yol açacağı,
3. Artık vazgeçilemez bir biçimde eğitimimizin içerisinde girmiş bilgisayara karşı olan tutumların, görüşlerin ve yeterliklerin yönetici atama ve görevde yükselme yönetmeliğinde etkili bazı değişikliklere yol açması gerektiği konusunun tartışılmasına aracı olacağı umulmaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırma aşağıdaki sayıtlardan hareket edilerek yapılmıştır;

1. Araştırmaya katılanlar anketi içtenlikle yanıtlamışlardır.
2. Verilen yanıtlar araştırmaya katılanların gerçek görüşleridir.
3. Verilen yanıtlar var olan durumu yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2006-2007 eğitim öğretim yılı ile,
2. İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan müdür, müdür başyardımcıları ve müdür yardımcılarını ile sınırlıdır.

Tanımlar

İlköğretim Okulu: İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarını kapsamaktadır.

Yönetici=Eğitim Yöneticisi: İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan müdür, müdür başyardımcıları ve müdür yardımcılarını kapsamaktadır.

BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER

Bu bölümde ilk olarak bilgi toplumuna geçiş süreci ve bu sürecin eğitime getirdikleri, daha sonra bilgi toplumunun en önemli enstrümanlarından olan bilgi teknolojilerine, son olarak bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanımına değinilip Türkiye'deki durumuna bakıldı.

Bilgi Toplumu

Sosyo-ekonomik gelişme sürecinde toplumlar ilkel toplumdan tarım toplumuna, tarım toplumundan sanayi toplumuna, günümüzde ise sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş şeklinde farklı gelişme aşamaları geçirmişlerdir. Bu gelişme aşamalarından insanlık tarihinde iz bırakan aşamalardan birincisi, insanları ilkel yaşamdan toprağa ve yerleşik düzene bağlayan tarım toplumuna geçiş; ikincisi tarım toplumundan kitlesel üretimin, tüketimin ve eğitimin önemli olduğu sanayi toplumuna geçiş; üçüncüsü ise kitlesel refahın, bilginin ve nitelikli insan sermayesinin önem kazandığı bilgi toplumu aşamasıdır (Aktan, 2007).

Bilgi toplumu; yeni temel teknolojilerin gelişimiyle bilgi sektörünün, bilgi üretiminin, bilgi sermayesinin ve nitelikli insan faktörünün önem kazandığı, eğitimin sürekliliğinin ön plana çıktığı, iletişim teknolojileri, bilgi otoyolları, elektronik ticaret gibi yeni gelişmeler ile toplumu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal açıdan sanayi toplumunun ötesine taşıyan bir gelişme aşaması olarak tanımlanabilir. Sosyo-ekonomik gelişme sürecinde başta insan faktörü ve bilgi olmak üzere tüm alanlarda yapısal değişimi gerekli kılan, sanayi toplumunun uzantısı olarak ortaya çıkan bilgi toplumu, “bilgi ekonomisi”, “sanayi-sonrası toplum”, “bilgi toplumu”, “bilgi çağı” ve benzeri şekillerde ifade edilmektedir. Ayrıca, sosyo-ekonomik gelişme sürecinde tarım devrimi birinci dalga, sanayi devrimi ikinci dalga, enformasyon devrimi veya bilgi toplumundaki gelişmeler ise “üçüncü dalga” olarak nitelendirilmektedir. Üçüncü dalga; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanda yeni bir yaşam biçimi getirmektedir. Bu

yeni gelişmeler yeni davranış biçimlerinin oluşmasına yol açmakta ve toplumu standartlaşma ve merkezileşmenin ötesine taşımaktadır. Bu yeni uygarlık, farklı bir dünya görünümünü de beraberinde getirmekte; zamanı, mekanı, mantık ve nedenselliği ele almada kendi özgül biçimlerini geliştirmekte ve geleceğin politikasının ilkelerinin de kendine göre oluşmasına yol açmaktadır (Aktan, 2006).

Bu gelişmeler ışığında bilgi toplumunun niteliklerini şu şekilde belirtmek mümkündür;

1. Bilgi toplumunun özünü bilgisayar teknolojisi temsil etmektedir.
2. Bilgi toplumunda zihinsel emeğin ikamesi ile bilgi üretme gücünde artış olacaktır.
3. Bilgi toplumunda bilgi en önemli ve temel kaynaktır.
4. Hızlı bilgi artışı, hızlı değişme ve hızlı gelişme bilgi toplumunda toplumsal yaşamın en önemli özelliklerinden birisidir.
5. Bilgi üretimi, bilgi depolaması ve bilgi pazarlaması, bilgi toplumunda yeni iş alanlarının başında gelmektedir.
6. İş dünyasında bilgi çalışanları artırmaktadır.
7. Eğitim-öğretimde süreklilik yerleşecek; hayatın başlangıcından sonuna kadar aktif öğrenme ihtiyacı ön planda olacaktır (Cerit, 2001:18).
8. Bilgi toplumunda maddi üretim değil, bilgi üretimi ön plana çıkmaktadır.
9. Bilginin kaynağını bilimsel düşünce ve bilişim teknolojisi oluşturmaktadır.
10. Sanayi toplumunun yatırım humması yerine, bilgi humması alır, bunun sonucunda da ağırlık, sermaye birikiminde değil, bilgi birikiminde yoğunlaşır (Bursalıoğlu, 1995).

Endüstri toplumunda ön plana çıkan maddi ürünler yerini bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi sayesinde enformasyon almaktadır. Söz konusu teknolojiler sayesinde toplumda eğitimden sanayiye birçok alanda değişmeler gerçekleşmektedir. Bilgi toplumunun yeni şekli bilgi ve iletişim teknolojisi tarafından çizilmektedir (Önür, 2001).

Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Bilgi teknolojileri konusunda çeşitli görüşler vardır. Kimi yazarlar bilgi teknolojisini, “bilgisayar ve iletişim teknolojisinin birlikte kullanılmasıyla yaratılmış güçlü sistemler” olarak benimsemektedir. Kimi yazarlar da bilgi teknolojisinin “çok çeşitli mal ve hizmetleri sağlamak için birleştirilen hesaplama (computing),

mikroelektronik ve veri iletişimi (telekominication) gibi öğelerin yanında; faks makineleri, mobil telefonlar, kablolu televizyon ve öteki kişisel ve toplu iletişim formlarıyla olduğu kadar, bilgisayarlar, bilgi ağları, videoteks, software ve on-line veri tabanlarını da içerdiğini belirtir (Gümüştekin, 1998:146, akt: Artul, 2003:13).

Bu teknolojiler arasında bilgisayar, diğer sistemlerin yanında bilginin iletimindeki hızı ve çok yönlü işlevselliği nedeniyle günümüzün vazgeçilemez teknolojisi olmuştur. Temelde bilgisayarların yapısına entegre edilerek oluşturulan yeni ve farklı işlevsel boyutları olan bilgi teknolojileri (Video disk gösterici, Modem, Kamera ve daha sayılabilecek birçok ek donanımlar ile çok yönlü kullanıma olanak sağlaması yanında, ağ sistemlerine bağlanabilmesi) dünya ülkelerini birbirlerine yakınlaştırmıştır (Göktaş,1996: 5).

Hayatın her alanında olduğu gibi hızla gelişen teknoloji ve özellikle de bilgisayarlar eğitim sistemlerini de etkilemiş, yani eğitime yeni bir boyut getirerek, eğitimin amaçlarını yenilemiştir (Akkoyunlu, 1992: 321). Eğitim sistemlerinde etkin olarak kullanılan teknolojilerden birisi de bilgisayar destekli eğitimidir (Çekbaş ve diğerleri, 2006).

Bilgisayar Destekli Eğitim

Teknolojideki gelişmelerle her geçen gün daha ekonomik olan bilgisayarlar, sadece tek kullanıcının etkileşim grafik, veri-tabanı, matematiksel işlem ve kelime işlem gibi özelliklerinden faydalandığı bir araç olmaktan çıkmıştır. Aynı kullanıcı bu özelliklerin yanında yerel, ulusal ve uluslararası kullanıcılarla iletişim kurabilmektedir (Akpınar 1999 s. 3 akt: Tırnakçı, 2002: 11).

Bu özellikleri dikkate alarak Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bilgisayar destekli eğitim, eğitimin bireyselleştirilmesini sağlayan bir ortamdır. Öğretimde bilgisayar ortamı ile ilgili en çok sözü edilen terim “Bilgisayar Destekli Eğitim” dir. Bilgisayar destekli eğitimde bilgisayar, bir dersin (matematik, fizik, tarih, coğrafya vb.) öğretiminde bir araç olarak kullanılmaktadır. Eğitim amaçlı ders yazılımlarını kullanan öğrenciler, bilgisayar başında kendi hızları ve yetenekleri doğrultusunda konuyu öğrenmektedirler (Aşkar 1999 s.3 akt: Tırnakçı,2002:12).

Bilgisayar destekli eğitim; bilgisayarın eğitimde öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren,

öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Uşun, 2000: 52).

Bilgisayar destekli eğitim öğretimsel içerik veya faaliyetlerin bilgisayar yoluyla aktarılması olarak tanımlanabilir. Bilgisayar destekli eğitimde bilgisayar bir öğretici, bir alıştırmayı yaptıran, bir uygulayıcı veya bir olayın benzerini canlandırıcı olarak kullanılır. Bilgisayar destekli eğitim, öğrencilerin belli konuları öğrenmelerine destek olacak ortamları sağlamaya yönelik olarak kullanılmaktadır. Bilgisayar destekli eğitim; bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim süreci ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Şahin ve Yıldırım 1999: 56-58).

Yukarıda ifade edilen bilgisayar destekli eğitim tanımlarının ortak özelliği, genellikle bilgisayarın öğretimi kolaylaştırıcı, öğrenmeyi etkili hale getirici rolü üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ancak Demirel ve arkadaşları (2001) bilgisayar destekli eğitimi tüm kapsamı içerisinde değerlendirip en genel anlamda şu şekilde tarif etmektedirler:

Bilgisayarların öğrenme – öğretme ve okul yönetimi ile ilgili bütün faaliyetlerde kullanılması “Bilgisayar Destekli Eğitim” olarak tanımlanabilir. Bilgisayar Destekli Eğitim denildiğinde eğitim – öğretim etkinlikleri sırasında eğitimi zenginleştirmek ve kalitesini yükseltmek için öğretmene yardımcı bir araç olarak bilgisayardan yararlanılması anlaşılmaktadır. Bilgisayar Destekli Eğitim, ülkemiz için gerekli olan bilgi teknolojileri çağını yakalayacak ve geçecek insan gücünün yetiştirilmesini amaçlanmaktadır. Eğitim kalitesini Bilgisayar Destekli Eğitim ile arttırmak, ülkemizi bilim ve teknoloji alanında OECD ülkelerinin seviyesine yaklaştırmak ve hatta yakalayıp geçmek ve bu sayede hızla gelişen teknolojiyi ülkemizin de yakalamasını sağlamaktır (Demirel ve diğerleri, 2001: 116-117).

Bu bağlamda bilgisayar destekli eğitim, okullarda yürütülen tüm faaliyetlerde kolaylık sağlayıcı, bu faaliyetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde sürdürülebilmesine yardımcı olan bir araç olarak ifade edilmektedir. Buna bağlı olarak bilgisayarların okullarda kullanma yolları aşağıdaki şekillerde sıralanabilir:

- a) Ders yazılımları kullanılarak ders konularının öğretilmesinde,
- b) Eğitsel yazılımlar kullanılarak problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesinde,
- c) Bilimsel çalışmalar için yazılımlar hazırlanmasında,
- d) Ödev raporlarının sözcük işlemci programlar kullanılarak hazırlanmasında,
- e) Günlük, yıllık ders planlarının bilgisayar ortamında hazırlanmasında,
- f) Uygulama programlarının kullanılması ile öğrencilerin sanatsal yeteneklerinin geliştirilmesinde,
- g) Bilgisayar okur yazarlığının öğretilmesinde,
- h) Ölçme ve değerlendirme işlemlerinin yapılmasında (ör. testlerin hazırlanması, sınavların değerlendirilmesi),
- ı) Rehberlik faaliyetlerinde,
- i) İdari yazışmaların ve evrakların hazırlanmasında,
- j) Öğrenci kayıtlarının yapılmasında ve saklanmasında,
- k) Muhasebe işlerinin (ör. maaşların hazırlanması) bilgisayar ortamında yapılmasında,
- l) Öğrenci ve öğretmenlerle ilgili akademik bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi,
- m) Eğitimle ilgili istatistiki bilgilerin toplanması, korunması ve işlenmesinde, vb. durumlarda bilgisayarların kullanımı söz konusu olabilir. (Demirel ve diğerleri, 2001: 116-117).

Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçları

Bilgisayar destekli eğitimin amalarını (Barker ve Yeates, 1985:27 akt: Gürol, 1990: 44-45) şu şekilde sıralamaktadır:

1. Geleneksel öğretim yöntemlerini daha etkili hale getirmek,
2. Öğrenme sürecini hızlandırmak,
3. Kurs geliştirmede (course development) deneme ortamı yaratmak,
4. Telafi edici eğitimi (remedial instruction) sağlamak,
5. Bireysel öğretimi gerçekleştirmek,
6. Zengin bir materyal sunmak,
7. Sürekli olarak yüksek standartlarda öğretim başarmak,

8. Ucuz ve etkili bir öğretimi gerçekleştirmek,
9. Gereksinmeye dayalı (on demand) öğretimi gerçekleştirmek,

Bilgisayar Destekli Eğitimin Yararları

Bilgisayar destekli eğitimin birçok yararı vardır. Bilgisayar destekli eğitimin başlıca yararları şunlardır (Uşun 2000: 57).

1. Bilgisayar destekli eğitim, öğrencileri sürekli aktif tutar. Öğrenci bilgisayarın üreteceği sorulara yanıt vermesi gerektiği ve ancak konu üzerinde düşünerek bir sonraki adıma geçebileceği için sürekli aktif olmak zorundadır.
2. Her öğrenciye kendi öğrenme hızında bir öğrenim sağlar.
3. Bu yöntemle her öğrenci, öğrendiği konu ile ilgili olarak sorduğu sorulara yanıt alabilir. Klasik sistemde sınıfların kalabalık olması, zamanın sınırlı olması ve bireysel farklılıklar nedeniyle öğrencilere soru sorulmayabilir. Bilgisayar destekli eğitimde ise öğrenci bilgisayarla etkileşim kurarak, istediği anda konu ile ilgili sorular sorarak yanıtlarını alabilmekte ve istediği kadar tekrarlayabilmektedir.
4. Laboratuvar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan deneyler benzetişim yöntemi ile kolaylıkla yapılabilmektedir.
5. Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili konular öğrencilere daha kısa sürede ve sistemli bir şekilde öğretilir.
6. Öğrenci kendisine ait bir kişisel öğrenme ortamında rahatlıkla çalışabilmektedir.
7. Eğitim programı öğrencinin öğrenme ile ilgili gereksinimine göre hazırlanabilir. Öğretim amaçlarının sıralanışı öğrencinin öğrenme davranışlarıyla belirlenir.
8. Öğrenim küçük birimlere indirildiği için başarı bu birimler üzerinde sıralanarak gerçekleştirilir.
9. Öğrenci kendi çalışmasına rağmen öğretmen tarafından sürekli denetlenebilir ve gerektiğinde müdahale edebilir.
10. Bedensel ya da zihinsel özürlü öğrenciler, özel olarak düzenlenen bilgisayar destekli öğretim ortamında bireysel öğrenme hızlarına göre ilerleyebilir.
11. Öğretmeni dersi tekrar etme, ödev düzeltme vb. görevlerden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı ve olanağı tanır.

Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları

Günümüzde, bilgisayardan, kreşlerden, üniversitelere kadar tüm öğrenim kademelerinde yararlanılmaktadır. Kullanıldığı sınıf düzeyine göre değişmekle birlikte, bilgisayar, genel anlamda, öğretimi daha renkli hale getirme, farklı öğrenme ihtiyaç ve hızına göre öğretimi bireyselleştirme, dersi istenildiği kadar tekrar etme, gibi imkanlar sunmaktadır.

Bilgisayar, eğitimde hem araç hem de yöntem olarak kabul edilmektedir. Araç olarak kullanıldığında, öğretmenin diğer etkinliklerini desteklerken; yöntem olarak kullanıldığında, bir tür bireysel ve bağımsız öğrenmeyi sağlamış olur. Bilgisayar öğrencide herhangi bir baskı oluşturmamaktadır. Öğrenci, herhangi bir tehdide maruz kalmadan, gece gündüz onunla çalışabilmektedir. Ayrıca, aracın sabrı tükenmemekte, araç yorulmamakta ve bıkmamaktadır (Rıza, 2000:35 akt: Akpınar ve Turan, 2003).

Eğitimdeki sorunlara çözüm getirmek ve eğitimi teknolojik bir yapıya kavuşturmak üzere MEB, veli ve öğrencilerden gelen istekler, hükümetlerin bilgisayar destekli eğitimi kalkınmanın bir şartı olarak görmelerinin bir sonucu olarak eğitimde bilgisayarı gündeme getirmiştir (Rıza, 2001:23 akt: Akpınar ve Turan, 2003).

Bilgisayarın eğitim kurumlarında etkin bir şekilde kullanılmasıyla ilgili olarak yapılan çalışmaları nitel ve nicel olarak incelemekte fayda vardır.

Bilgisayarın eğitimde etkin bir şekilde kullanımına yönelik olarak yapılması gereken en önemli faaliyetlerden biri, mevcut okulları ilgili donanım ve yazılımlar ile eksiksiz duruma getirmektir. Bu duruma binaen uzun yıllardan beri süregelen bu çalışmalar son yıllarda büyük bir aşama göstermektedir. Milli Eğitim Bakanlığı /Eğitek tarafından hazırlanan “Eğitim Teknolojileri Sayısal Veriler” adlı çalışmanın 2001 tarihli baskısına göre Türkiye genelindeki tüm okullarda (59 bin okulda) toplam yaklaşık 159 bin adet bilgisayar, 7 bin adet Bilgi teknolojisi laboratuvarı vardır. Üstte anılan bilgisayarların yaklaşık 7 bin adedi İnternet bağlantısına sahiptir (Özden, 2004). MEB’in son açıklanan eğitim teknolojisi verilerine göre ise 2002-2006 yılları arasında okullara gönderilen bilgisayar sayısının 554.000 olduğu ifade edilmektedir (http://buelc.boun.edu.tr/ebulten/sayi09/haberler/MEB'den_Teknoloji_Atagi.htm).

Sayısal değerlerden anlaşıldığı gibi okullarımızın bilişim sahipliği en azından donanım düzeyinde henüz tümüyle yeterli olmasa da öngörülebilir bir zamanda istenen

düzeve çekilebilecek gibidir. Ancak, nitel boyutta ele alındığında tüm teknolojik donanım, uygun yazılım ve programlarla desteklendiğinde işlevsel olabilmekte, aksi takdirde bu olanaklardan yararlanma oranı düşük kalmaktadır. Dolayısıyla, mevcut donanım parklarının tür, kapasite ve altyapı özellikleri ile uyumlu “doğru” yazılım ve programların belli bir sistematik plan çerçevesinde okullarımıza hızla kazandırılması gerekmektedir (Özden, 2004).

Yine bu donanımlardan yararlanma olanaklarını arttırmak üzere MEB kendi bünyesinde ya da bazı kurum ya da kuruluşlarla işbirliğine giderek çeşitli projeler geliştirmiştir. Bunlar:

1. Bilgiye Erişim Portalı: MEB’in okul yönetim programlarının yerine düşündüğü online veritabanıdır (<http://bep.meb.gov.tr>).
2. skool.tr: Intel tarafından geliştirilmiş olan ve fen ve matematik öğrenmek isteyenlere yenilikçi, etkileşimli ve heyecan verici öğrenme metotlarını en ileri teknolojileri ve cihazları kullanarak sunan yeni bir yöntem olup Intel tarafından MEB işbirliği ile Türk Milli Eğitiminin hizmetine sunulmuştur (<http://skool.meb.gov.tr/>).
3. Ders Destek Merkezi: MEB’e bağlı Eğitim Teknolojileri bölümünün web tabanlı öğretim materyali sunmak amacıyla oluşturmuş olduğu kaynak site (http://egitek.meb.gov.tr/dersdesmer/DersDestek/dersdestekmerkezi/ana/dds_anasayfa.htm).
4. İnternet Tv: Bu site örgün ve yaygın eğitimdeki öğrencilere ders destek materyalleri sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Yeni ilk ve orta öğretim programlarına uygun ders materyalleri hazırlanmakta olup hazırlıkları bitenler bu sitede yayınlanmaktadır. Öğretmen ve velilere yönelik kişisel ve mesleki gelişim programları, eğitim programları, belgeseller, okul öncesine yönelik programlar, çizgi film ve masallar, çeşitli slayt filmleri ve fotoğraflarda bu sitede yer almaktadır (<http://internettv.meb.gov.tr>).
5. Akıllı Adımlar: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile Bakü Titlis Ceyhan Proje Direktörlüğü arasında güvenlik ve emniyet tedbirleri ağırlıklı "Akıllı Adımlar" Eğitim setinin Milli Eğitim Bakanlığına devrine yönelik protokol imzalanmış. Buna bağlı olarak da bu güvenlik

tedbirlerinin eğitimini verecek formatör öğretmenler yetiştirilmiştir. Bu eğitim seti konuyla ilgili videolar ve bu videolara bağlı diğer materyalleri içermektedir (<http://www.akilliadimlar.com>).

6. Microsoft Öğretmen Eğitim Akademisi: Microsoft firması ile MEB arasında imzalanan bir protokol gereği hazırlanmıştır. Bu işbirliğinin amacı MEB bünyesinde çalışan yaklaşık 600 öğretmenin uzaktan eğitim yoluyla eğitilmesini öngörmektedir. Microsoft firması tarafından hazırlanmış olan ve Temel Bilgisayar Eğitimi içeren cd lerin öğretmenlere dağıtılması suretiyle gerçekleşen proje kapsamında bir de elektronik ortamda sınav ve bu sınav sonucunda verilmesi planlanan bir sertifika yer almaktaydı (<http://212.175.132.105/ideaLPMS/DesktopDefault.aspx>).
7. Bilgisayarlı Eğitime Destek Kampanyası: Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği'nin ortaklaşa düzenlediği kampanyada hedef, Eğitim kurumlarımıza bir milyon bilgisayar kazandırmaktır (<http://www.bilgisayarliegitimedestek.org>).

Ülkemizde okullarda yoğun çabalara karşın eğitim alanında hala teknolojik gerilik söz konusudur. Eğitimdeki teknolojik geriliğin bir çok nedeni vardır. Parasal sorunlar, niteliksiz materyaller, kalabalık sınıflar, formasyonu yetersiz eğitimciler, engelleyici tutumlar ve yanlış uygulamaları belirtebiliriz. Tüm bunlar bir araya geldiğinde eğitim kurumları ve bu kurumlarda görev yapanlar yeni teknolojilere karşı ilgisiz kalmakta ya da duyarsızlık göstermektedirler. Kuşkusuz bu durum eğitimin niteliğini olumsuz etkilediği gibi, bu teknolojiyi kullanmaktan geri kalan eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin statülerini de olumsuz etkilemektedir. Bu durumda okul ile gerçek yaşam arasında yeteri düzeyde bağ kurulabilmesinin de önünde engel oluşturmaktadır. Bu engelleri ortadan kaldırmaktan sorumlu olanlar öğretmenler ve eğitim yöneticileridir. Eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin rol ve görev tanımları içinde bu yenileşmeyi okula taşımak yer almaktadır (Şimşek, 1999, akt: Karşlı ve diğerleri, 2002: 178).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde eğitim yöneticilerinin bilgisayar destekli eğitim ile görüşleri ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Bu araştırmalar, kısaca amacı, yöntemi ve sonuçları verilerek tanıtılmaya çalışılmıştır. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalardan konuyla ilgili olduğu düşünülen bir kaçı seçilmiştir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Yurtiçinde Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin yapılan çalışmalardan ilki Tırnakçı'nın (2003) "Eğitim Çalışanlarının Bilgisayar Destekli Eğitimi Tanıma Düzeyleri ve Tutumlarının Tespiti (Sivas İlinde Bir Araştırma) isimli araştırmasıdır. Araştırmanın evreni Sivas il merkezinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel liselerde görev yapan tüm öğretmen ve idarecilerdir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Toplam 127 adet anket tüm evrene dağıtılmış ve 109 tanesi toplanabilmiştir. Araştırmanın bulguları sonucunda öğretmenlerin %47,1 bilgisayar destekli eğitimin uygulanması gerektiğini düşünmektedir. Ülkemizde kısa sürede bilgisayar destekli eğitime geçmenin mümkün olmayacağını öne sürenlerin oranı ise %79,9 bunun gerekçesi olarak ta deneklerin %58,2'si ülkemiz insanının sosyal ve ekonomik olarak buna müsait olmayışını ifade etmişlerdir.

İnce (2004)'ye ait "Özel İlköğretim Okulu Müdürleri ile Resmi İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknolojiye İlişkin Tutumları" adlı çalışmanın amacı ise özel ilköğretim okulu müdürleri ile resmi ilköğretim okulu müdürlerinin teknolojiye ilişkin tutumları arasında bir farklılık olup olmadığını belirlemek ve teknolojiye ilişkin tutumları etkileyen faktörleri ortaya koymak olarak ifade edilmiştir. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Avrupa yakasında merkez ilçe belediyelerinden en fazla özel ilköğretim okulunun bulunduğu Bahçelievler, Bakırköy ve Beşiktaş ilçeleri oluşturmaktadır. Toplam 124 ilköğretim okulu müdürünün tümüne soruların bulunduğu form gönderilmiş ve 103'ü geri dönmüştür. Araştırmada kullanılan ölçek Abant İzzet

Baysal Üniversitesi Öğretim Üyesi Sadegül Altun tarafından geliştirilmiştir. Elde edilen verilerin analiz edilmesinin ardından elde edilen sonuçlardan bazıları şöyledir:

1. Özel ilköğretim okulu müdürleri ile resmi ilköğretim okulu müdürlerinin genelde teknolojiye ilişkin olarak olumlu tutum içinde oldukları bulunmuştur.
2. Yaş değişkenine göre gruplar arasında bir fark tespit edilmiş. Buna göre gruplar arasında en çok olumlu tutuma sahip yöneticiler 31-40 yaş arasındaki özel ilköğretim okulu müdürleridir.
3. Yine yaş değişkenine benzer şekilde kıdemde de fark bulunmuştur. Mesleki kıdemi 0-5 yıl ile 6-10 arasında olan özel ilköğretim okulu müdürleri en çok olumlu tutuma sahip grup olmuştur.
4. Özel ve resmi ilköğretim okulu müdürlerinin teknolojiye ilişkin tutumlarıyla bilgisayar ve benzeri teknolojik araçları kullanmaları arasında yüksek korelasyon belirlenmiştir.

Yurtiçinde yapılan diğer bir araştırmada ise Üstündağ (2001) “Müfredat Laboratuvar Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Bilgisayar Tutumları ile Kaygı Düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi” isimli çalışması ile yöneticilerin bilgisayar tutumlarını ve bu tutumları kaygı değişkeni ile ilişkisine göre incelemiştir. Araştırma 15 Müfredat Laboratuvar okulu ile sınırlıdır. 42 ölçek 3 alt ölçekten oluşan tutum ölçerin uygulanması sonucunda elde edilen sonuçlardan bazıları şöyledir. Müfredat Laboratuvar Okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticiler bilgisayara karşı olumlu bir tutum içerisindedirler. Bunun yanında öğretmen ve yöneticilerin kaygı düzeyi; bilgisayar kullanma yeterliklerine, evlerinde bilgisayarı olup olmamasına ve görevlerine göre farklılık göstermektedir.

Diğer bir araştırmada Gürol (1990) tarafından yapılmıştır. Gürol, “Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları” isimli çalışmasının amacını “bilgisayarlarla ilgili kurs alan ile kurs almayan öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak bilgisayarlara ilişkin görüş ve tutumlarında farklılık olup olmadığını saptamak” olarak ifade etmiştir. Araştırmanın evreni, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen bilgisayar kurslarına katılan matematik ve fen grubu öğretmenleri ile Elazığ ilinde bulunan liselerde görev yapan matematik ve fen grubu öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 66 soruluk bir anket kullanılmıştır. Anket yapılan istatistik işlemleri sonucu beş alt boyuta ayrılmıştır.

- a) Toplumsal etkiye ilişkin tutumlar
- b) Öğretmene sağlayacağı yarara ilişkin tutumlar
- c) Sınıfta kullanımına ilişkin tutumlar
- d) Öğretmen rolüne olan etkisine ilişkin tutumlar
- e) Öğretmen yetiştirmeye ilişkin tutumlar

Çalışmanın bazı sonuçları kısaca şoyledir: Türk eğitim sistemi kısa sürede bilgisayarın çok yönlü kullanımına geçemeyeceğini belirtenlerin oranı %92 olarak bulunmuştur. Bilgisayar kursu alan deneklerin %58'i kurs almayan deneklerin %70'i ders yazılımlarının MEB tarafından hazırlanmasını istemişlerdir.

Diğer bir çalışma ise Akbaba (2002) tarafından yapılan “Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelemesi” isimli araştırmasıdır. Bu araştırma Hatay il merkezinde 42 okulda görev yapan 123 okul yöneticisine araştırmacı tarafından hazırlanan tutum ölçerin uygulanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde okul yöneticilerinin teknolojiye karşı olumlu tutum içerisinde oldukları belirlenmiştir.

Koraltürk(1997) tarafından yapılan “İstanbul'daki Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Eğitimde Bilgisayar Kullanımının Tespiti ve Yöneticiler ile Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumlarının İncelenmesi” isimli çalışmanın amacı, bilgisayara karşı tutumların incelenmesinin yanında, bilgisayar eğitimine yer veren okulların yer verme yöntemlerinin neler olduğunu, yer vermeyen okulların da yer vermeme sebeplerinin neler olduğunu tespit etmek olarak ifade edilmiştir. Araştırma İstanbul'daki Bakırköy, Kadıköy ve Beşiktaş'taki okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanmıştır. Verilerin toplanması için tutum ölçer kullanılmıştır. Toplanan verilerden elde edilen bulgulara göre şu sonuçlara ulaşılmıştır.

- 1) Genç yaştaki yöneticilerin bilgisayarın eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumları orta yaşlı yöneticilere göre daha olumludur.
- 2) Bilgisayar kullanmasını bilen yöneticilerin, bilgisayarın eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumları, bilgisayar kullanmayı bilmeyen yöneticilere göre daha olumludur.

- 3) Bilgisayar kullanımına yer veren yöneticilerin bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumları, bilgisayar kullanımına yer vermeyen yöneticilerin bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumlarından daha olumludur.
- 4) Öğretmenler de yöneticiler de bilgisayara karşı olumlu tutum göstermektedir.

Toprakçı (2006)'nın "İlköğretim ve Liselerdeki Yönetici ve Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri (Sivas örneği)" isimli çalışmanın amacı; "Sivas ilinde görev yapan öğretmen ve yöneticilerin bilgi teknolojileri hakkındaki görüşleri nelerdir?" şeklinde ifade edilmiştir. Bu görüşlerin, okulun tipi, kıdem, kurs alıp almama ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan "Bilgi Teknolojileri Görüş Anketi"dir. Bu araştırmanın sonuçları ise şöyle özetlenebilir:

1. Kırsalda çalışan öğretmen ve yöneticiler merkezde çalışanlara göre daha olumlu görüşlere sahiptirler.
2. Yöneticiler öğretmenlere göre daha olumlu görüşlere sahiptirler.
3. Kurs görenler görmeyenlere göre daha olumlu görüşlere sahiptirler.

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Yurtdışında yapılan çalışmalardan ilki Knighton (1989) tarafından yapılan okul müdürlerinin bilgisayara karşı tutumlarını inceleyen "Principals' attitudes towards computer" isimli araştırması. Araştırmanın amacı; Güney Carolina'daki ilkokullarda görev yapan müdürlerin bilgisayara karşı tutumlarını, yaş, cinsiyet, kıdem, bilgisayar kullanma yeteneği, bilgisayar tecrübesi gibi değişkenlere göre karşılaştırmaktır. Veri toplama aracı olarak Hardiman(1988)'in geliştirdiği tutum ölçek kullanılmış. Bu ölçek Güney Carolina'da bulunan 572 okul müdürüne dağıtılıyor. Geri gelen 448 ölçeğin analizinden elde edilen sonuçlar kısaca şöyledir: Bilgisayarı kendi kendine öğrenenler ile bilgisayarı okulda ya da bir kursta öğrenenlerin tutumları farklılık göstermektedir. Bunun yanında daha önce bilgisayar geçmişi olmayanlar ile evinde bilgisayarı olanların tutumları farklılık göstermektedir. Ancak cinsiyet, kıdem, yaş gibi değişkenlere göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bir diğ er araştırma Felton (2006)'un ilkokul müdürlerinin bilgisayar kullanımlarını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmada örneklem olarak Colombia Eyaletinde bulunan, 228'i kadın 172'si erkek olmak üzere toplam 400 okul müdürü rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmada kullanılan ankete deneklere mail yoluyla gönderilmiş bu anketlerin 253'ü geri dönmüştür. Geri dönen anketlerin analiz edilmesiyle elde edilen sonuçlar ise şöyledir:

1. Müdürler bilgisayarı günlük basit yönetimsel işlerde kullanıyorlar. Öğrenci veritabanından gelen verileri düzenlemek, sunum programlarını kullanmak, bilgileri analiz edebilmek için gerekli programları kullanmak gibi.
2. Müdürler bilgisayarları aynı zamanda birçok öğretimsel görevde de kullanılıyor. Ders çizelgesi oluşturma, öğretim izlencesi oluşturma, öğrenci notlarını ve derslerini görüntüleme gibi. Bilgisayarın kullanımı müdürlerin yönetim görevlerini daha etkili gerçekleştirebilmesi ve onların liderlik özellikleri göstermelerine yardımcı olmaktadır.
3. Bilgisayara karşı daha olumlu tutum içerisinde olan müdürler bilgisayar kullanımında daha beceriklidirler. Bu müdürler birçok iş için interneti daha sık kullanıyor ve bilgisayarın işlerinde ve çalışma kalitesinin artırılmasında harcanan zamanda farklılık meydana getirdiğini düşünüyorlar.

Lim ve Hong(1998) tarafından okullarda bilgisayar kullanımını etkileyen faktörleri anlamak amacıyla yapılan çalışma, eğitim yöneticilerinin bilgisayara karşı tutumlarının ve onların liderlik stillerinin okullardaki bilgisayar kullanımına etkisi üzerine yoğunlaşmıştır. 58 okula uygulanan anket formlarından elde edilen verilerin analiz edilmesiyle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1) Yöneticilerin bilgisayara karşı tutumları, öğretmenlerin bilgisayar tutumlarını etkilemek açısından anlamlı bir ilişki ifade etmemektedir.
- 2) Yöneticilerin liderlik stilleri öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumunu etkilemek açısından anlamlı bir ilişki ifade etmemektedir.
- 3) Öğretmen algılarına göre, müdürlerin teknolojik yeniliklerin sınıflara entegre edilmesindeki güdülemesi, bilgisayar kullanımı ile anlamlı bir ilişki içerisindedir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin BDE hakkındaki beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın modeli, tarama modelidir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ili, Fatih ilçesine ait 49 resmi ilköğretim okulunun müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcıları oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşıldığından tamsayım yapılmış olup örneklem alınmamıştır.

Çalışma evreni içerisinde 49 müdür, 12 müdür başyardımcısı, 74 müdür yardımcısı yer almaktadır. Evren ile ilgili bilgiler Çizelge 1’de verilmiştir.

ÇİZELGE 1

ÇALIŞMA EVRENİ İÇERİSİNDE BULUNAN YÖNETİCİLERİN OKULLARA GÖRE DAĞILIMI

No	Okul Adı	Müdür	Müdür Başyardımcısı	Müdür Yardımcısı
1	Aksaray Mahmudiye İ.Ö.O.	1		1
2	Akşemsettin İ.Ö.O.	1		1
3	Ali Suavi İ.Ö.O.	1		1

Çizelge 1-devam

4	Alparslan İ.Ö.O.	1		1
5	Atikali İ.Ö.O.	1	1	3
6	Cıbalı İ.Ö.O.	1		1
7	Çapa Atatürk İ.Ö.O.	1	1	2
8	Edirnekapı İ.Ö.O.	1		0
9	Çapa İ.Ö.O.	1	1	4
10	Emin Ali Yaşın İ.Ö.O.	1		2
11	Fatih İ.Ö.O.	1	1	2
12	Fethiye İ.Ö.O.	1		1
13	Fındıkzade İ.Ö.O.	1	1	3
14	Gazi İ.Ö.O.	1		1
15	Genç Osman İ.Ö.O.	1		1
16	Hacı Süleyman Bey İ.Ö.O.	1		1
17	Hattat Rakım İ.Ö.O.	1	1	2
18	Hekimoğlu Ali Paşa İ.Ö.O.	1		1
19	Hırkai Şerif İ.Ö.O.	1	1	3
20	Hobyarlı Ahmet Paşa İ.Ö.O.	1		2
21	İbrahim Alaattin Gövsa İ.Ö.O.	1	1	2
22	İskenderpaşa İ.Ö.O.	1		1
23	Karagümrük İ.Ö.O.	1		1
24	Kâtip Çelebi İ.Ö.O.	1		1
25	Kırımlı Aslanbey İ.Ö.O.	1		1
26	Kocamustafapaşa İ.Ö.O.	1		2
27	Mehmet Akif İ.Ö.O.	1	1	3
28	Melek Hatun İ.Ö.O.	1		2
29	Muallim Naci İ.Ö.O.	1		2
30	Muhittin Aktik İ.Ö.O.	1		1
31	Neslişah İ.Ö.O.	1		2
32	Nişancı Mehmet Paşa İ.Ö.O.	1		2
33	Oruçgazi İ.Ö.O.	1	1	1
34	Riyaziyeci Salih Zeki İ.Ö.O.	1		1
35	Sancaktar Hayrettin İ.Ö.O.	1		1
36	Şeyhülislam Hayri Efendi İ.Ö.O.	1		0
37	Silivrikapı İ.Ö.O.	1		1
38	Tarık Us İ.Ö.O.	1		1
39	Topkapılı Mehmet Bey İ.Ö.O.	1		1
40	Ulubatlı Hasan İ.Ö.O.	1		0
41	Uzun Yusuf İ.Ö.O.	1		1
42	Vasıf Çınar İ.Ö.O.	1		1
43	Vedide Baha Pars İ.Ö.O.	1		2
44	Yavuz Selim İ.Ö.O.	1	1	2
45	Yedikule İ.Ö.O.	1		2
46	Yunus Emre İ.Ö.O.	1		0
47	29 Mayıs İ.Ö.O.	1		0
48	Eram Fatih İ.Ö.O.	1		2
49	M. Sinan İşitme Engelliler İ.Ö.O.	1	1	5

Çalışmanın evrenini oluşturan yöneticilerin cinsiyet, kıdem ve görev özelliklerine göre frekans ve yüzde dağılımları Çizelge 2, Çizelge 3 ve Çizelge 4'te yer almaktadır.

ÇİZELGE 2

CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI

Cinsiyet	N	%
Kadın	19	17,4
Erkek	90	82,6
Toplam	109	100

Araştırmaya katılan yöneticilerin %17,4'ü (19 kişi) kadındır. Geriye kalan %82,6 (90 kişi) ise erkektir.

ÇİZELGE 3

KIDEM DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI

Kıdem	N	%
1-5 yıl	38	34,9
6-10 yıl	18	16,5
11-15 yıl	15	13,8
16-20 yıl	17	15,6
21 yıl ve üstü	21	19,3
Toplam	109	100

Araştırmaya katılan yöneticilerin %34,9'u (38 kişi) 1-5 yıl arasında, %16,5'i (18 kişi) 6-10 yıl arasında , %13,8'i (15 kişi) 11-15 yıl arasında, %15,6'sı (17 kişi) 16-20 yıl arasında, %19,3'ü (21 kişi) 21 yıl ve üstü kıdeme sahiptir.

ÇİZELGE 4

GÖREV DEĞİŞKENİNE GÖRE ARAŞTIRMAYA KATILAN YÖNETİCİLERİN DAĞILIMI

Görev	N	%
Müdür	35	32,1

Çizelge 4-devam

Müdür başyardımcısı	12	11,0
Müdür yardımcısı	62	56,9
Toplam	109	100

Araştırmaya katılan yöneticilerin %32,1'i (35 kişi) müdür, %11'i (12 kişi) Müdür başyardımcısı, %56,9'u (62 kişi) ise Müdür yardımcısıdır.

Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Kullanılan anketin orijinali Gürol tarafından hazırlanmıştır. Anketin kullanımına yönelik olarak kendisiyle görüşülmüş ve gerekli izin alınmıştır.

Ancak anketin hazırlandığı tarih ve bilgisayarın o tarihten günümüze kadar olan zaman dilimi içerisinde eğitimde kullanımına yönelik olarak gözlemlenen gelişme, araştırmacıyı anket üzerinde birtakım değişiklikler yapmaya sevk etmiştir. Buna bağlı olarak bu konuyla ilgili araştırmalarda kullanılan ölçekler göz önünde bulundurularak ve konunun uzmanlarından görüşler alınarak bazı maddeler çıkartılmış ya da değiştirilmiştir. Böylelikle anket, gerekli istatistiksel işlemlerden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir. Anket üç bölümden oluşmaktadır.

Anketin I. bölümünde “Kişisel Bilgiler” başlığı altında; cinsiyet, kıdem ve görev bilgilerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır.

Anketin II. bölümünde; yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentilerini tespit etmek amacıyla 17 madde yöneltilmiştir. Anketin, yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alfa katsayısı 0,84 olarak belirlenmiş ve anketteki soruların herhangi birinin güvenilirlik üzerine olumsuz etkisi olmadığı ortaya çıkmıştır.

Ölçeğin III. bölümünde; yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri ile ilgili 29 madde yer almaktadır. 3 kez yapılmış olan güvenilirlik analizi sonuçlarında negatif etki gösteren sorular her aşamada çıkarılmıştır (soru 17,18,20,21,22,26,27). Bu maddeler EK 2a'da verilmiştir. Böylece 29 madde içeren anket, 22 maddeye düşmüştür. Cronbach alfa katsayısı ise 0,85 olarak hesaplanmıştır.

Bu bölüm dört alt boyutta ele alınmıştır:

- Eğitimde bilgisayar kullanımının toplumsal etkisine ilişkin görüşleri (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. maddeler)
- Bilgisayarın öğretmene sağlayacağı yarara ilişkin görüşleri (9., 10., 11., 12., 13. maddeler)
- Bilgisayarın sınıfta kullanımına ilişkin görüşleri (14., 15., 16., 19., 23., 24. maddeler)
- Bilgisayarın öğretmen rolüne olan etkisine ilişkin görüşleri (25., 28., 29. maddeler)

Carter'a göre (1997) Cronbach Alfa değeri .70'in üzerinde olan ölçekler içsel tutarlılığa sahiptir, yani ele alınan ölçek güvenilirdir (akt: Bayram, 2004: 128). Bu nedenle sonuç ölçeğin güvenilirliğinin kanıtı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca madde test korelasyonuna göre de anketin güvenilir olduğu görülmüştür.

Ankettin II. bölümünde bulunan maddelerin faktör yük değerleri, madde korelasyonları ve anketin II. bölümüne ait Cronbach Alpha değeri Çizelge 5'te yer almaktadır.

ÇİZELGE 5

ANKETİN II. BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN FAKTÖR YÜKÜ, MADDE KORELASYONU VE ANKETİN CRONBACH ALPHA DEĞERLERİ

	No	Madde	Faktör Değeri	Madde Korelasyonu	Cronbach Alpha
II. Bölüm	1	Bilgisayar destekli eğitim, geleneksel öğretim yöntemlerini etkili hale getirmek amacıyla yapılmalıdır.	,488	,402	0,84
	2	Bilgisayar destekli eğitim bireysel öğretimi gerçekleştirmek amacıyla yapılmalıdır.	,410	,530	
	3	Bilgisayar destekli eğitim zengin materyal sağlamak	,584	,604	
	4	Bilgisayar destekli eğitim ucuz ve etkili bir öğretim yapmak amacıyla yapılmalıdır.	,531	,593	
	5	Bilgisayar destekli eğitim öğretmene destek olmak amacıyla yapılmalıdır.	,648	,663	
	6	Bilgisayar destekli eğitim öğrencin düşünce ve anlama yeteneğini geliştirmek amacıyla yapılmalıdır.	,610	,615	

Çizelge 5- devam

II. Bölüm	7	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır	,439	,456	0,84
	8	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, okullarda oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır.	,700	,317	
	9	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, yurtdışından getirilip kendi sistemimize adapte edilmelidir.	,766	,227	
	10	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından özel yazılım firmalarından satın alınmalıdır.	,585	,419	
	11	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayarın eğitimdeki yerini ve önemini bilmeliler.	,717	,624	
	12	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayar okuryazarı olmalılar.	,674	,590	
	13	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için öğretmenlerden önce idareciler bilgisayar destekli eğitim konusunda eğitilmeliler.	,742	,702	
	14	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler teknolojik açıdan liderlik yapmalılar.	,664	,585	
	15	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecilerin bilgisayar okuryazarı olması gerekir.	,848	,769	
	16	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecileri yetiştirme programlarında değişiklik yapılmalıdır.	,559	,516	
17	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için bilgisayar destekli eğitim konusunda idarecilere hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.	,744	,664		

Ankettin III. bölümünde bulunan maddelerin faktör yük değerleri, madde korelasyonları ve anketin III. bölümüne ait Cronbach Alpha değeri Çizelge 6'da yer almaktadır.

ÇİZELGE 6

ANKETİN III. BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN FAKTÖR YÜKÜ, MADDE KORELASYONU VE CRONBACH ALFA DEĞERLERİ.

Boyut	No	Madde	Faktör Değeri	Madde Korelasyon	Cronbach Alpha
Toplumsal Etki	1	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır.	,687	,648	0,85
	2	Bilgisayarın eğitimde kullanımı, Avrupa Birliği'ne girmemizdeki itici rol oynayacaktır.	,504	,539	
	3	Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır.	,727	,711	

Çizelge 6- devam

Toplumsal Etki	4	Bilgisayar destekli eğitim ile bölgelerarası eğitim dengesizlikleri giderilecektir.	,665	,617	0,85
	5	Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır.	,774	,733	
	6	Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimde standartlaşma sağlanacaktır.	,671	,610	
	7	Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır.	,708	,658	
	8	Bilgisayar yeni bir kültür yapısı oluşturacaktır.	,655	,620	
Öğretmene Yarar	9	Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	,729	,637	
	10	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır.	,595	,611	
	11	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin boş zamanı azalacaktır.	,510	,400	
	12	Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	,677	,646	
	13	Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır.	,546	-,001	
Sınıfta Kullanım	14	Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrenme ve öğretme süreçlerini mekanikleştirecektir.	,509	,054	
	15	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	,464	,386	
	16	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır.	,496	,188	
	19	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	,432	,440	
	23	Bilgisayar, diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirecektir.	,401	,449	
	24	Eğitimde bilgisayar, televizyon ya da videodan daha etkili bir araç olacaktır.	,414	,452	
Rol	25	Bilgisayar, zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	,734	,171	
	28	Bilgisayar, öğretmenin bilgi aktarma işlevini üstlenecektir.	,586	,090	
	29	Bilgisayarlı öğretim, öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	,583	,149	

Madde test korelasyonu katsayısının .40'tan yukarı olduğu maddeler çok iyi; korelasyon sayısının .30-40 arası olduğu maddeler iyi maddelerdir kullanılabilirler (Köklü, 1994:73).

Likert türünde beşli dereceleme ölçeği esas alınarak hazırlanan anketlerde, gözlemlene ölçütü olarak (5) kesinlikle katılıyorum, (4) katılıyorum, (3) kararsızım, (2) katılmıyorum, (1) kesinlikle katılmıyorum ifadeleri kullanılmıştır. Kullanılan anket formu EK-2'de yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Anketin uygulanabilmesi için İstanbul Valiliği'nden izin alınmıştır. İzin onayı EK-1'de yer almaktadır. İzin onayından sonra çoğaltılan anket formları, okulların tek

tek gezilmesi suretiyle deneklere uygulanmıştır. Uygulama 29.01.2007- 23.02.2007 tarihleri arasında toplam 4 hafta sürmüştür.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada elde edilen veriler elektronik ortama aktarılarak SPSS 11.5 istatistik paket programında çözümlenmiştir. Bu araştırmada ana probleme ilişkin olarak oluşturulan alt amaçlara yönelik elde edilen verilerin çözümleme ve değerlendirmesinde sıklık tabloları, merkezi ve yaygınlık ölçüleri ile değişkenlerin ikili gruplamasında bağımsız gruplarda t-testi, üç veya daha çok gruplamada ise (ANOVA) tek yönlü varyans analizi yöntemi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi ile bulunan farklılıkların hangi yönde olduğunu tespit etmek için Post-Hoc Tukey testi kullanılmıştır. Birinci ve üçüncü alta amaçlara ilişkin sıklık tabloları($\bar{X}$); ikinci ve beşinci alt amaçtaki cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız gruplarda t-testi yöntemi, kıdem ve görev değişkenlerine ilişkin olarak tek yönlü varyans analizi yöntemi kullanılmıştır, tek yönlü varyans analizi ile bulunan farklılıkların hangi yönde olduğunu tespit etmek için Post-Hoc Tukey testi kullanılmıştır. Dördüncü ve altıncı alt amaçlara ilişkin eşleştirilmiş t testi yöntemi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak ise 0,05 alınmıştır.

Ankette kullanılan beşli dereceleme ölçeğine uygun olarak elde edilen aritmetik ortalama puanlarının derecelendirilmesi ve yorumlanabilmesi için 4.20-5.00 “Kesinlikle Katılıyorum”, 3.40-4.19 “Katılıyorum”, 2.60-3.39 “Kararsızım”, 1.80-2.59 “Katılmıyorum”, 1.00-1.79 “Kesinlikle Katılmıyorum” puan aralıkları kullanılmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmaya katılan yöneticilerinden toplanan verilerin işlenmesi sonucu elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik yorumlar yer almaktadır. Elde edilen bulgular her bir alt amaca uygun çizelgeler halinde gösterilmiştir.

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt amacı, “Yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ne düzeydedir?” şeklinde düzenlenmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri Çizelge 7’ de yer almaktadır.

ÇİZELGE 7

YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ARİTMETİK ORTALAMALARI

	No	Madde	$\bar{X}$	S
II. bölüm	1	Bilgisayar destekli eğitim, geleneksel öğretim yöntemlerini etkili hale getirmek amacıyla yapılmalıdır.	3,41	1,12
	2	Bilgisayar destekli eğitim bireysel öğretimi gerçekleştirmek amacıyla yapılmalıdır.	3,56	1,08
	3	Bilgisayar destekli eğitim zengin materyal sağlamak amacıyla yapılmalıdır.	3,90	1,09
	4	Bilgisayar destekli eğitim ucuz ve etkili bir öğretim yapmak amacıyla yapılmalıdır.	3,49	1,16
	5	Bilgisayar destekli eğitim öğretmene destek olmak amacıyla yapılmalıdır.	3,91	,96

Çizelge 7-devam

II. bölüm	6	Bilgisayar destekli eğitim öğrencin düşünce ve anlama yeteneğini geliştirmek amacıyla yapılmalıdır.	3,96	1,01	
	7	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır	3,97	1,13	
	8	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, okullarda oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır.	3,27	1,26	
	9	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, yurtdışından getirilip kendi sistemimize adapte edilmelidir.	2,17	1,11	
	10	Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından özel yazılım firmalarından satın alınmalıdır.	2,82	1,13	
	11	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayarın eğitimdeki yerini ve önemini bilmeliler.	4,56	,71	
	12	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayar okuryazarı olmalılar.	4,53	,70	
	13	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için öğretmenlerden önce idareciler bilgisayar destekli eğitim konusunda eğitime tabi tutulmalılar.	4,24	,97	
	14	Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler teknolojik açıdan liderlik yapmalılar.	4,27	,94	
	15	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecilerin bilgisayar okuryazarı olması gerekir.	4,39	,79	
	16	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecileri yetiştirme programlarında değişiklik yapılmalıdır.	3,90	1,04	
	17	Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için bilgisayar destekli eğitim konusunda idarecilere hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.	4,33	,78	
	Genel			3,80	,53

Çizelge 7’de de görüldüğü üzere; yöneticilerin, BDE’ye ilişkin beklentilerine yönelik 17 madde içerisinde ilk üç ve son üçe giren maddeler şunlardır. Sıralamalar, belirtilen maddeye ilişkin aritmetik ortalama dikkate alınarak yapılmıştır;

“Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayarın eğitimdeki yerini ve önemini bilmeliler” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada birinci sırada ($\bar{X} = 4,56$) yer almıştır.

Bu durumun; günlük idari işlerde bilgisayarlardan faydalanmaları dolayısıyla birçoğu bilgisayar okuryazarı olduğu düşünülen yöneticilerin, bu özelliklerinin BDE’nin yaygınlaşabilmesi için yeterli olmayacağını düşünmeleri ve bu konuda bilgi eksikliklerinin giderilmesine yönelik olarak bir beklenti içerisinde olmaları dolayısıyla gerçekleşmiş olabileceği düşünülmektedir.

“Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayar okuryazarı olmalılar” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada ikinci sırada ($\bar{X} = 4,53$) yer almıştır.

Okullarında bilgisayarın bir eğitim aracı olarak etkin bir şekilde kullanılabilmesi için öncelikle bu konuda önderlik etmesi beklenen yöneticilerin bilgisayar okuryazarı olması gerekir. Aksi takdirde yöneticilerin bu konuda rehberlik ve liderlik etmelerinin söz konusu olmayacağı düşünülmüş olabilir.

“Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecilerin bilgisayar okuryazarı olması gerekir” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada üçüncü sırada ($\bar{X}=4,39$) yer almıştır

“Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, yurtdışından getirilip kendi sistemimize adapte edilmelidir” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada son sırada ($\bar{X}=2,17$) yer almıştır.

Bu durumun kaynağı olarak; piyasada bulunan, ulusal değerlerimizden uzak, üretildiği ülkenin yerel unsurlarını taşıyan materyallerin eğitim sistemimize bir katkı sağlamayacağı düşüncesinin yöneticiler tarafından paylaşılıyor olması gösterilebilir.

“Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından özel yazılım firmalarından satın alınmalıdır” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada sondan ikinci sırada ($\bar{X}=2,82$) yer almıştır.

“Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, okullarda oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır” maddesi, yöneticilerin BDE’ye yönelik beklentileri arasında yapılan sıralamada sondan üçüncü sırada ($\bar{X}=3,27$) yer almıştır.

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt amacı “Yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin kişisel değişkenlerden cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular Çizelge 8’de yer almaktadır.

ÇİZELGE 8

CİNSİYETE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN t-TESTİ SONUÇLARI

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
Kadın	19	3,64	0,71	1,484	0,141
Erkek	90	3,84	0,48		

Bağımsız gruplarda t testi ile yapılan analiz sonucunda, araştırmaya katılan yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Bu durumda yöneticiler cinsiyet farkı gözetmeksizin aynı beklentilere sahiptirler.

Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin kişisel değişkenlerden kıdeme göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Çizelge 9’da yer almaktadır.

ÇİZELGE 9

KIDEME GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ANOVA TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ TESTİ (ANOVA) SONUÇLARI

	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	1,578	4	,395	1,424	,231
Grupiçi	28,824	104	,277		
Toplam	30,402	108			

Çizelge 9’da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri arasında, kişisel değişkenlerden kıdeme göre yapılan varyans analizi sonucu anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu durumda yöneticilerin beklentileri kıdeme göre değişmemektedir.

Görev Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin kişisel değişkenlerden göreve göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Çizelge 10’da yer almaktadır.

ÇİZELGE 10

GÖREVE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI
GEREKENLERE YÖNELİK BEKLENTİLERİNİN ANOVA TEK YÖNLÜ
VARYANS ANALİZİ TESTİ (ANOVA) SONUÇLARI

	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	,135	2	,068	,236	,790
Grup içi	30,267	106	,286		
Toplam	30,402	108			

Çizelge 10’da görüldüğü üzere, araştırmaya katılan yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri arasında, kişisel değişkenlerden göreve göre yapılan varyans analizi sonucu anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Yöneticiler, görev farklılığı olmaksızın aynı beklentilere sahiptirler.

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt amacı “Yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim’in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri ne düzeydedir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticilerin BDE’nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri Çizelge 11’ de yer almaktadır.

ÇİZELGE 11

YÖNETİCİLERİN BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN ARİTMETİK ORTALAMALARI

Boyut	No	Madde	$\bar{X}$	S
Toplumsal Etki	1	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır.	4,08	,85
	2	Bilgisayarın eğitimde kullanımı, Avrupa Birliği’ne girmemizde itici rol oynayacaktır.	3,20	1,25
	3	Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır.	4,06	,86
	4	Bilgisayar destekli eğitim ile bölgelerarası eğitim dengesizlikleri giderilecektir.	3,74	1,07
	5	Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır.	4,28	,82
	6	Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimde standartlaşma sağlanacaktır.	3,83	,93
	7	Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır.	3,89	,92
	8	Bilgisayar yeni bir kültür yapısı oluşturacaktır.	3,96	,83
Toplumsal Etki Boyutu			3,88	,66
Öğretmene Yarar	9	Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	4,32	,72
	10	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır.	3,22	1,13
	11	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin boş zamanı azalacaktır.	3,22	1,09
	12	Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	3,95	,74
	13	Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır.	3,31	1,025
Öğretmene Yarar Boyutu			3,60	,51
Sınıfta Kullanım	14	Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrenme ve öğretme süreçlerini mekanikleştirecektir.	2,87	1,055
	15	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	3,95	,75
	16	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır.	3,37	,95
	19	Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	3,56	,87
	23	Bilgisayar, diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirecektir.	3,28	1,01
	24	Eğitimde bilgisayar, televizyon ya da videodan daha etkili bir araç olacaktır.	3,95	1,01
Sınıfta Kullanım Boyutu			3,49	,44
Rol	25	Bilgisayar, zamanla öğretmenin yerini alacaktır	3,92	1,05
	28	Bilgisayar, öğretmenin bilgi aktarma işlevini üstlenecektir.	3,28	1,02
	29	Bilgisayarlı öğretim, öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	2,09	,94
Rol Boyutu			3,09	,54
Genel (dört boyutun)			3,60	,41

Çizelge 11’de görüldüğü gibi yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim’in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin; toplumsal etki alt boyutunda ($\bar{X} = 3,88$), öğretmene yarar alt boyutunda ($\bar{X} = 3,60$), sınıfta kullanım alt boyutunda ($\bar{X} = 3,49$) “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) yönünde olduğu, rol alt boyutunda ise ($\bar{X} = 3,09$) “Kararsızım” ($\bar{X} = 2,60-3,39$) yönünde olduğu anlaşılmaktadır.

Madde bazında incelendiğinde ise bu alt boyutlarda, aritmetik ortalama esas alınarak yapılan sıralama şöyle olmuştur.

“Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında birinci sırada ($\bar{X} = 4,28$) yer almıştır. Yöneticilerin bu maddeye ilişkin “Kesinlikle katılıyorum” ($\bar{X} = 4,20-5,00$) düzeyinde beklentiye sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Bu sonuca bağlı olarak yöneticilerin BDE'nin eğitim sistemimize getireceği faydalara ve bu faydaların eğitim sistemimize getireceği kaliteye ilişkin inançlarının yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında ikinci sırada ($\bar{X} = 4,08$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında üçüncü sırada ($\bar{X} = 4,06$) yer almıştır.

“Bilgisayar yeni bir kültür yapısı oluşturacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında dördüncü sırada ($\bar{X} = 3,96$) yer almıştır.

“Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında beşinci sırada ($\bar{X} = 3,89$) yer almıştır.

“Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimde standartlaşma sağlanacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında altıncı sırada ($\bar{X} = 3,83$) yer almıştır.

“Bilgisayar destekli eğitim ile bölgelerarası eğitim dengesizlikleri giderilecektir” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında yedinci sırada ($\bar{X} = 3,74$) yer almıştır.

“Bilgisayarın eğitimde kullanımı, Avrupa Birliği'ne girmemizde itici rol oynayacaktır” maddesi, toplumsal etki alt boyutundaki 8 madde arasında sonuncu sırada ($\bar{X} = 3,20$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır” maddesi, öğretmene yarar alt boyutundaki 5 madde arasında ilk sırada ($\bar{X} = 4,32$) yer almıştır.

Yöneticilerin bu maddeye ilişkin “Kesinlikle katılıyorum” ($\bar{X} = 4,20-5,00$) düzeyinde beklentiye sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasında yöneticilerin, BDE'nin amaçlarına uygun şekilde sonuçlar doğuracağına ilişkin beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

“Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır” maddesi, öğretmene yarar alt boyutundaki 5 madde arasında ikinci sırada ($\bar{X} = 3,95$) yer almıştır.

“Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır” maddesi, öğretmene yarar alt boyutundaki 5 madde arasında üçüncü sırada ($\bar{X} = 3,31$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır” maddesi, öğretmene yarar alt boyutundaki 5 madde arasında son sırada ($\bar{X} = 3,22$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin boş zamanı azalacaktır.” maddesi, öğretmene yarar alt boyutundaki 5 madde arasında son sırada ($\bar{X} = 3,22$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında ilk sırada ($\bar{X} = 3,95$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayar; televizyon ya da videodan daha etkili bir araç olacaktır” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında ilk sırada ($\bar{X} = 3,95$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında ikinci sırada ($\bar{X} = 3,56$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında üçüncü sırada ($\bar{X} = 3,37$) yer almıştır.

“Bilgisayar, diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirecektir” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında dördüncü sırada ($\bar{X} = 3,28$) yer almıştır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımı; öğrenme ve öğretme süreçlerini mekanikleştirecektir” maddesi, sınıfta kullanım alt boyutundaki 6 madde arasında son sırada ($\bar{X} = 2,87$) yer almıştır.

“Bilgisayar, zamanla öğretmenin yerini alacaktır” maddesi, rol alt boyutundaki 3 madde arasında ilk sırada ($\bar{X} = 3,92$) yer almıştır.

“Bilgisayar, öğretmenin bilgi aktarma işlevini üstlenecektir” maddesi, rol alt boyutundaki 3 madde arasında ikinci sırada ($\bar{X} = 3,28$) yer almıştır.

“Bilgisayarlı öğretim, öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir” maddesi, rol alt boyutundaki 3 madde arasında sonuncu sırada ($\bar{X} = 2,09$) yer almıştır.

Yöneticilerin bu maddeye ilişkin “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,80-2,59$) düzeyinde beklentiye sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasında, yöneticilerin bilgisayarın uzaktan eğitim aracı olarak da kullanılabilmesi ve bunun sonucunda da öğretmen ihtiyacına yönelik talebin azalabileceği olasılığını göz ardı etmiş olmalarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt amacı “Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim’in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri, toplumsal etki, öğretmene yarar, sınıfta kullanım ve öğretmen rolü alt boyutlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir? şeklinde düzenlenmiştir.

Yöneticilerin toplumsal etki, öğretmene yarar, sınıfta kullanım, öğretmen rolü alt boyutları kapsamında geleceğe yönelik işlevsel beklentilerinin karşılaştırılması Çizelge 12’de yer almaktadır.

ÇİZELGE 12

ALT BOYUTLARA GÖRE BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN YÖNETİCİ BEKLENTİLERİNİN EŞLEŞTİRİLMİŞ t TESTİ SONUÇLARI

Karşılaştırılan Gruplar $\bar{X}$ (Ortalama)	t	Serbestlik derecesi	p
Geleceğe yönelik işlevsel beklentileri genel ($\bar{X} = 3,63$) - Toplumsal Etki ($\bar{X} = 4,00$)	8,535	108	,000*

Çizelge 12-devam

Geleceğe yönelik işlevsel beklentileri genel ($\bar{X} = 3,63$) - Öğretmene Yarar ($\bar{X} = 3,60$)	0,041	108	,967
Geleceğe yönelik işlevsel beklentileri genel ($\bar{X} = 3,63$) - Sınıfta Kullanım ($\bar{X} = 3,50$)	3,388	108	,001*
Geleceğe yönelik işlevsel beklentileri genel ($\bar{X} = 3,63$) - Öğretmen Rolü ($\bar{X} = 3,00$)	8,963	108	,000*
Toplumsal Etki ($\bar{X} = 4,00$) - Öğretmene Yarar ($\bar{X} = 3,60$)	5,771	108	,000*
Toplumsal Etki ($\bar{X} = 4,00$) - Sınıfta Kullanım ($\bar{X} = 3,50$)	6,581	108	,000*
Toplumsal Etki ($\bar{X} = 4,00$) - Öğretmen Rolü ($\bar{X} = 3,00$)	9,684	108	,000*
Öğretmene Yarar ($\bar{X} = 3,60$) - Sınıfta Kullanım ($\bar{X} = 3,50$)	2,126	108	,036*
Öğretmene Yarar ($\bar{X} = 3,60$) - Öğretmen Rolü ($\bar{X} = 3,00$)	7,317	108	,000*
Sınıfta Kullanım ($\bar{X} = 3,50$) - Öğretmen Rolü ($\bar{X} = 3,00$)	6,385	108	,000*

* $p < 0,05$

Çizelge 12’de görüldüğü gibi; yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri ile toplumsal etki alt boyutuna ait işlevsel beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile geleceğe ilişkin işlevsel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; toplumsal etki alt boyutuna ait beklentilerin ($\bar{X} = 4,00$) geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinden ($\bar{X} = 3,63$) daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri ile geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerin ($\bar{X} = 3,63$) sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerden ($\bar{X} = 3,50$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri ile öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Geleceğe ilişkin genel işlevsel

beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, öğretmen rolüne ait beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X} = 2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; toplumsal etki alt boyutunun ($\bar{X} = 4,00$) öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentilerden ($\bar{X} = 3,60$) daha fazla olduğu görülmüştür. Yöneticiler BDE’nin geleceğe yönelik işlevsel etkisinin “öğretmene yarar” alt boyutuna göre, “toplumsal etki alt boyutuna göre daha fazla olacağını beklemektedirler.

Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; toplumsal etki alt boyutunun ($\bar{X} = 4,00$) sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerden ($\bar{X} = 3,50$) daha fazla olduğu görülmüştür. Yöneticiler BDE’nin geleceğe yönelik işlevsel etkisinin “sınıfta kullanım” alt boyutuna göre “toplumsal etki” alt boyutunda daha fazla olacağını beklemektedirler.

Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutuna ait beklentileri ile öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Toplumsal etki alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, öğretmen rolüne ait beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X} = 2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.

Yöneticiler bu üç alt boyuta göre, toplumsal etkinin daha fazla olacağını düşünmektedirler.

Yöneticilerin öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; öğretmen yarar alt boyutunun ($\bar{X} = 3,60$) sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerden ($\bar{X} = 3,50$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri ile öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, öğretmen rolüne ait beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X} = 2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri ile öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında her iki alt boyutun kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, öğretmen rolüne ait beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X} = 2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bütün alt boyutlara bakıldığında yöneticiler, BDE'nin toplumsal etkisinin en fazla öğretmen rolüne etkisinin en az olacağını beklemektedir.

Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt amacı “Yöneticilerin, Bilgisayar Destekli Eğitim'in işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin, BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin kişisel değişkenlerden cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular Çizelge13'te yer almaktadır.

ÇİZELGE 13

CİNSİYETE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE'NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK
GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN t-TESTİ SONUÇLARI

	Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
Genel		Kadın	19	3,42	0,45	2,260	0,026*
		Erkek	90	3,65	0,39		
Toplumsal etki		Kadın	19	3,49	0,82	2,925	0,004*
		Erkek	90	3,97	0,60		
Öğretmene yarar		Kadın	19	3,51	0,54	0,927	0,356
		Erkek	90	3,63	0,51		
Sınıfta kullanım		Kadın	19	3,42	0,37	0,802	0,424
		Erkek	90	3,51	0,46		
Öğretmen rolü		Kadın	19	3,05	0,60	0,369	0,713
		Erkek	90	3,10	0,54		

* $p < 0.05$

Çizelge 13'te de görüldüğü gibi yapılan bağımsız t testi sonucunda, yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinin kadın ve erkek grupları için "Katılıyorum" ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu; ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında, erkek yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinin ($\bar{X} = 3,65$) kadın yöneticilerin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinden ($\bar{X} = 3,63$) daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Yöneticilerin toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Yöneticilerin toplumsal alt boyuta ait beklentilerinin kadın ve erkek grupları için "Katılıyorum" ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu; aritmetik ortalamalara bakıldığında, erkek yöneticilerin toplumsal etkiye yönelik beklentilerinin ($\bar{X} = 3,97$), kadın yöneticilerin toplumsal etkiye ait beklentilerinden ($\bar{X} = 3,49$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin öğretmene yarar, sınıfta kullanım ve öğretmen rolüne ilişkin beklentileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin, BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin kişisel değişkenlerden kıdeme göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular Çizelge14'te yer almaktadır.

ÇİZELGE 14

KIDEME GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE'NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ (ANOVA) TESTİ SONUÇLARI

		Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Genel	Gruplararası	,762	4	,190	1,128	,347
	Grupiçi	17,562	104	,169		
	Toplam	18,324	108			
Toplumsal etki	Gruplararası	,836	4	,209	,469	,758
	Grupiçi	46,328	104	,445		
	Toplam	47,165	108			
Öğretmene yarar	Gruplararası	2,150	4	,537	2,082	,088
	Grupiçi	26,847	104	,258		
	Toplam	28,997	108			
Sınıfta kullanım	Gruplararası	,521	4	,130	,652	,627
	Grupiçi	20,782	104	,200		
	Toplam	21,303	108			
Öğretmen rolü	Gruplararası	1,732	4	,433	1,476	,215
	Grupiçi	30,511	104	,293		
	Toplam	32,243	108			

Çizelge 14'te görüldüğü üzere, araştırmaya katılan yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri kişisel değişkenlerden kıdeme göre, anlamlı bir fark göstermemektedir.

Görev Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorum

Yöneticilerin, BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin kişisel değişkenlerden göreve göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular Çizelge15'te yer almaktadır.

ÇİZELGE 15

GÖREVE GÖRE YÖNETİCİLERİN BDE’NİN İŞLEVİNE YÖNELİK OLARAK
GELECEĞE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİN TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ
(ANOVA) TESTİ SONUÇLARI

		Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Ortalama karesi	F	p
Genel	Gruplararası	,088	2	,044	,255	,776
	Grupiçi	18,236	106	,172		
	Toplam	18,324	108			
Toplumsal etki	Gruplararası	,277	2	,139	,314	,732
	Grupiçi	46,887	106	,442		
	Toplam	47,165	108			
Öğretmene yarar	Gruplararası	,582	2	,291	1,085	,342
	Grupiçi	28,415	106	,268		
	Toplam	28,997	108			
Sınıfta kullanım	Gruplararası	,212	2	,106	,533	,589
	Grupiçi	21,091	106	,199		
	Toplam	21,303	108			
Öğretmen rolü	Gruplararası	,935	2	,468	1,584	,210
	Grupiçi	31,307	106	,295		
	Toplam	32,243	108			

Çizelge 15’te görüldüğü üzere, araştırmaya katılan yöneticilerin BDE’nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri kişisel değişkenlerden göreve göre, yapılan varyans analizi sonucu anlamlı bir fark göstermediği ortaya çıkmıştır.

Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt amacı “Yöneticilerin Bilgisayar Destekli Eğitim ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile geleceğe yönelik işlevsel beklentileri arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile geleceğe yönelik işlevsel beklentilerine ilişkin eşleştirilmiş t-testi sonuçları Çizelge 16’da yer almaktadır.

ÇİZELGE 16

YÖNETİCİLERİN BDE İLE İLGİLİ OLARAK YAPILMASI GEREKENLERE
YÖNELİK BEKLENTİLERİ İLE GELECEĞE YÖNELİK İŞLEVSSEL
BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN EŞLEŞTİRİLMİŞ
t-TESTİ SONUÇLARI

Karşılaştırılan Gruplar $\bar{X}$ (Ortalama)	t	Serbestlik derecesi	p
Yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentiler genel($\bar{X} = 3,88$) – Geleceğe yönelik işlevsel beklentileri genel ($\bar{X} = 3,63$)	4,330	108	,000*
Yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentiler genel($\bar{X} = 3,88$) - Toplumsal etki ($\bar{X} = 4,00$)	1,384	108	,169
Yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentiler genel($\bar{X} = 3,88$) – Öğretmen yarar ($\bar{X} = 3,60$)	3,746	108	,000*
Yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentiler genel($\bar{X} = 3,88$) – Sınıfta kullanım ($\bar{X} = 3,50$)	5,279	108	,000*
Yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentiler genel($\bar{X} = 3,88$) – Öğretmen rolü ($\bar{X} = 3,00$)	10,273	108	,000*

* $p < 0.05$

Çizelge 16’da görüldüğü gibi; yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri ile geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri karşılaştırıldığında kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin ($\bar{X} = 3,88$) geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerinden ($\bar{X} = 3,63$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin, yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri ile toplumsal etki alt boyutuna ait işlevsel beklentileri karşılaştırıldığında anlamlı fark yoktur.

Yöneticilerin, yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında, kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında;

yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin ($\bar{X}=3,88$) öğretmene yarar alt boyutuna ait beklentilerinden ($\bar{X}=3,60$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin, yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, ancak aritmetik ortalamalarına bakıldığında; yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin ($\bar{X}=3,88$) sınıfta kullanım alt boyutuna ait beklentilerinden ($\bar{X}=3,50$) daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin, yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri ile öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentileri karşılaştırıldığında kendi aralarında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olduğu, öğretmen rolü alt boyutuna ait beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür. Yani yöneticilerin yapılması gerekenlere yönelik beklentileri, öğretmen rolü alt boyutuna ait geleceğe yönelik beklentilerinden daha yüksektir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu bölümde araştırmanın sonuçları alt amaçlara uygun olarak sıralanmış ve açıklanmıştır;

1. Yöneticiler BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentilerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğunu ifade etmişlerdir.
2. Yöneticilerin BDE ile ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik olarak beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyet, kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.
3. Yöneticilerin BDE’nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentilerinin, genel, toplumsal etki, öğretmene yarar ve sınıfta kullanım alt boyutlarına ilişkin olarak “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olduğu görülmüş; ancak öğretmenin rolü alt boyutunda “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.
4. Yöneticilerin BDE’nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri alt boyutlara göre şöyledir:
  - Genel beklentileri ve toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyindedir. Ancak toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri genel beklentilerinden daha fazladır.
  - Genel beklentileri ve sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentileri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyindedir. Ancak genel beklentileri, sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentilerinden daha fazladır.

- Genel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde, öğretmen rolü alt boyutuna ilişkin beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.
  - Toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri ve öğretmene yarar alt boyutundaki beklentileri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyindedir. Ancak toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri öğretmene yarar alt boyutundaki beklentilerinden daha fazladır.
  - Toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri ve sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentileri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyindedir. Ancak genel beklentileri sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentilerinden daha fazladır.
  - Toplumsal etki alt boyutundaki beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde, öğretmen rolü alt boyutundaki beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.
  - Sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentilerinin “Katılıyorum” düzeyinde, öğretmen rolü alt boyutundaki beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.
5. Yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin genel beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyete göre anlamlı fark içermektedir. Buna göre kadın ve erkek yöneticilerin genel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olduğu görülmektedir. Ancak erkek yöneticilerin beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.
  6. Yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri, kişisel değişkenlerden cinsiyete göre anlamlı fark içermektedir. Buna göre kadın ve erkek yöneticilerin genel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olduğu görülmektedir. Ancak erkek yöneticilerin beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.
  7. Yöneticilerin BDE'nin işlevine yönelik olarak geleceğe ilişkin beklentileri kişisel değişkenlerden kıdem ve göreve göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

8. Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentileri ile geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentileri arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Her iki beklentinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olmasına karşın Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentilerinin geleceğe ilişkin genel işlevsel beklentilerden daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.
9. Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentileri ile toplumsal etki alt boyutundaki beklentileri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.
10. Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentileri ile öğretmene yarar alt boyutundaki beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olmasına karşın, yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin öğretmene yarar alt boyutundaki beklentilerden daha fazla olduğu görülmüştür.
11. Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentileri ile sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde olmasına karşın, yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik beklentilerinin sınıfta kullanım alt boyutundaki beklentilerden daha fazla olduğu görülmüştür.
12. Yöneticilerin BDE ile ilgili yapılması gerekenlere yönelik genel beklentilerinin “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,40-4,19$) düzeyinde, öğretmen rolü alt boyutuna ilişkin beklentilerinin ise “Kararsızım” ($\bar{X}=2,60-3,39$) düzeyinde olduğu görülmüştür.

Öneriler

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin özellikle son yıllarda gerçekleşen değişiklikler ile birlikte, eğitimimizin vazgeçilmez bir unsuru olduğu eğitim yöneticileri tarafından kabul edilmelidir.
2. Bilgisayar destekli eğitim faaliyetlerinin ülkemizde yeterli etkililikte gerçekleşebilmesi için tüm eğitim kademelerinde bulunan yöneticilere bu işin önemi aktarılmalıdır.

3. Bilgisayar destekli eğitim faaliyetlerinin en önemli bileşenlerinden biri olan eğitim teknolojilerinin sağlanması konusunda bu teknolojileri kullanacak eğitimcilerin görüşleri alınmalıdır. Bu araştırma sonucunda, kullanılacak eğitim materyallerinin MEB tarafından kurulacak bir ekip aracılığı ile sağlanması ön plana çıkmaktadır.
4. Bilgisayar destekli eğitimin okullarda gerçekleşebilmesi için, bu işi organize edecek, öğretmenleri motive edecek teknolojik liderlerin yetiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilebilmesi için yöneticilere hizmet içi kurslar yoluyla bilgisayar okuryazarlığı vermek yeterli olmamaktadır. Bunun yerine yöneticilerin teknolojik gelişmelerden haberdar olabilecekleri, eğitimde kullanılan tüm teknolojilerin nasıl kullanılacağına açıklanacağı, bu konudaki tutumlarını ve görüşlerini değiştirecek onlara vizyon kazandıracak kapsamlı eğitim programlarına alınmaları gerekmektedir. Bu araştırmanın sonucuna göre de yöneticiler, bu konuda hizmet içi eğitim alınması görüşüne katılmaktadırlar.
5. Bilgisayar destekli eğitim konusunda kararlı davranan okul yöneticilerinin karşılaştığı birtakım maddi eksiklikler illerde ya da ilin büyüklüğüne göre ilçelerde kurulacak eğitim teknolojileri hizmet birimleri ile bir an önce kesintisiz bir şekilde giderilmelidir. Bu birimin kurulması için var olan bilgisayar öğretmenleri ya da formatör öğretmenler görevlendirilebilir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Literatürdeki araştırmalara bakıldığında genellikle yöneticilerin bilgisayara karşı tutumlarının incelendiği görülecektir. Bilgisayar destekli eğitimin etkili bir şekilde yapılabilmesi için bilgisayara karşı olumlu tutuma sahip olmak yeterli gelmemektedir. Bu konuda tutum ve görüşlerin yanında yöneticilerin sahip oldukları mevcut donanımı, bilgiyi, birikimi ve eğitimini tespiti yönelik araştırmaların yapılabileceği düşünülmektedir.
2. Bu araştırmanın evreni İstanbul ili Fatih ilçesi ile sınırlıdır. Araştırmanın daha geniş bir evrende yapılması daha geçerli verilerin elde edilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.
3. Bu konuda MEB'in merkez ve taşra teşkilatlarında görev yapan diğer eğitim yöneticilerinin görüşleri de alınarak araştırmanın kapsamı genişletilebilir.

4. Araştırma başka veri toplama araçları kullanılarak yeniden yapılabilir. Nicel verilerin yanında gözlem ve röportajlara dayalı nitel veriler de kullanılarak daha kapsamlı sonuçlara ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, Buket. “İlköğretimin Niteliğinin Arttırılmasında Bilgisayarın Yeri ve Önemi”. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8: 321-324, 1992.
- Akpınar, Burhan ve Mehmet Turan. “İlköğretim Okullarının Bilgisayar ve Donanımları Konusunda Mevcut Durumları ve Sorunlar”. **III.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu**’nda sunulan bir bildiri, Kıbrıs: Mayıs 2003.
- Aktan, C.Can. **Bilgi Toplumunun Doğuşu ve Gelişimi**. <http://www.canaktan.org/yeni-trendler/yeni-ekonomi/bilgi-toplum-dogusu.htm> 01.02.2007 tarihinde alınmıştır.
- Aktan, C.Can. **Bilgi Toplumu ve Özellikleri**. http://www.canaktan.org/yeni-trendler/yeni-ekonomi/bilgi_toplumu-ozellik.htm 10.04.2006 tarihinde alınmıştır.
- Altun, Akbaba, Sadegül. “Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi”. **Çağdaş Eğitim Dergisi**, 286: 8-14, Nisan 2002.
- . “Okul Müdürlerinin Bilgi Teknoloji Sınıflarına İlişkin Görüşleri”. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, 37: 582-609, Kış, 2004.
- Artul, Osman. “İlköğretim Okul Yöneticilerinin Bilgi Teknolojileri Konusundaki Yeterlik Düzeyleri (İstanbul İli “Avrupa Yakası” Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya; Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.
- Bacanak, Ahmet., Orhan Karamustafaoğlu ve Sacit Köse. “Yeni Bir Bakış Açısı: Teknoloji Okuryazarlığı”. **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2,14: 2003.
- Bayram, Nuran. **Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi**. Bursa:Ezgi Kitabevi, 2004.

Bursalioglu, Ziya. "Bilgi Toplumunun Doğuşu ve Yönetimi". **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi**, 1, 1:43-46, Kış 1995.

Cerit, Yusuf. "Bilgi Toplumunda İlköğretim Okulu Müdürlerinin Rollerini". Yayınlanmamış Doktora Tezi. Bolu; Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001

Çekbaş, Yüksel., HarunYakar, Barış Yıldırım ve Ayşe Savran. "Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğrenciler Üzerine Etkisi". **The Turkish Online Journal of Educational Technology**. www.tojet.net, 16.06.2006 tarihinde alınmıştır

Çelikten, Mustafa. "Okul Müdürlerinin Bilgisayar Kullanma Becerileri". **Milli Eğitim Dergisi**, 155-156, Yaz-Güz, 2002.

Demirel, Özcan., Sadi Seferoğlu, Esad Yağcı. "Öğretim Teknolojileri ve Material Geliştirme" Ankara: Pegema Yayıncılık, 2001.

Deniz, Levent. "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf ve Alan Öğretmenlerinin Bilgisayar Tutumları". **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, <http://www.tojet.net/articles/4422.doc> 16.06.2006 tarihinde alınmıştır.

Felton, Faye (2006). "The Use Of Computers by Elementary School Principals" Proquest ID Number: 1212791361.

Gürol, Mehmet. "Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ; Fırat Üniversitesi, Teknik Eğitim Bilimleri Bölümü, 1990.

Hızal, Aışan. "İlköğretim Uygulamalarında Eğitim Teknolojisinden Yararlanma Olanakları". **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8: 81-86, Mayıs, 1992.

Hong, Daniel and Lim, Wen. "Education Administrators and Computer Usage: Leadership Styles and Computer Attitudes in Small Secondary Schools in North America". Proquest ID Number: 738000471.

İnce, Melek. "Özel İlköğretim Okulu Müdürleri ile Resmi İlköğretim Okulu Müdürlerinin Teknolojiye İlişkin Tutumları". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul; Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.

Karahan, Mehmet. **Eğitimde Bilgi Teknolojiler.**
http://mmyo.inonu.edu.tr/bolumler/bilgisayar/ogr_cal/e_book/pdf/4bolum.pdf
 01.02.2007 tarihinde alınmıştır.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** On İkinci. Basım, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003.

----- . **Araştırmalarda Rapor Hazırlama.** On İkinci Basım, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004.

Karlı, Mehmet., Hasan Gündüz, Mehmet Hamedoğlu. "Eğitim Yöneticileri ve Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Bilişim Teknolojilerinden Yararlanmalarını Engelleyen Nedenler". **Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 4: 176-179, Ekim-Kasım-Aralık, 2002.

Knighon, Larry (1998). "Principals' Attitudes Toward Computer" . Proquest ID Number: 746387421.

Koraltürk, Sevil. "İstanbul'daki Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Eğitimde Bilgisayar Kullanımının Tespiti ve Yöneticiler ile Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumlarının İncelenmesi". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul; Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.

- Köklü, Muharrem. “Ortaöğretim Okullarında Öğretmenlerin Karara Katılımı”.
Yayınlanmamış Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü,1994.
- Önür, Nimet. “Enformasyon Ekonomilerine Geçiş Sürecinde Eğitim Politikaları ve
Uygulamaları: Enformasyon Teknolojilerinin Etkin Kullanımının Yapısal
Engelleri”. **Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3: 336-341, Ekim-
Kasım-Aralık, 2001.
- Özden, Yaşar. “Türkiye 2. Bilişim Şurası”
http://www.bilisimsurasi.org.tr/egitim/docs/egitim_calisma_grubu_taslak_raporu.doc
02.04.2007 tarihinde alınmıştır.
- Şahin, Tuğba ve Soner Yıldırım.“**Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**”.
Ankara: Anı Yayıncılık, 1999.
- Tırnakçı, Bilal. “Eğitim Çalışanlarının Bilgisayar Destekli Eğitimi Tanıma Düzeylerinin
ve Tutumlarının Tespiti (Sivas İlinde Bir Araştırma)”. Yayınlanmamış Yüksek
Lisans Tezi, Sivas; Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002.
- Toprakçı, Erdal. “İlköğretim ve Liselerdeki Yönetici ve Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim
Teknolojilerine İlişkin Görüşleri (Sivas Örneği)”. **Eğitim Araştırmaları Dergisi**,
24: 180-187, Yaz, 2006.
- Turan, Selahaddin. “Teknolojinin Okul Yönetiminde Etkin Kullanımında Eğitim
Yöneticisinin Rolü”. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, 30: 271-281,
Bahar, 2002.
- Uşun, Salih. **Dünyada ve Türkiyede Bilgisayar Destekli Öğretim**. Ankara: Pegema
Yayıncılık, 2000.

Üstündağ, Nurcan. “Müfredat Laboratuvar Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Bilgisayar Tutumları İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul; Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2001.

Akıllı Adımlar. <http://www.akilliadimlar.com>

Bilgisayarlı Eğitime Destek Kampanyası. <http://www.bilgisayarliegitimdestek.org>

Bilgiye Erişim Portalı. <http://bep.meb.gov.tr>

Boğaziçi Üniversitesi E-Öğrenme Topluluğu.
http://buelc.boun.edu.tr/ebulten/sayi09/haberler/MEB'den_Teknoloji_Atagi.htm.

Ders Destek Merkezi.

http://egitek.meb.gov.tr/dersdesmer/DersDestek/dersdestekmerkezi/ana/dds_anasayfa.htm

İnternet Tv. <http://internettv.meb.gov.tr>

Microsoft Öğretmen Eğitim Akademisi.

<http://212.175.132.105/ideaLPMS/DesktopDefault.aspx>

Skool.tr. <http://skool.meb.gov.tr/>

Yeni Öğretim Program Tanıtımı.

http://programlar.meb.gov.tr/prog_giris/prog_giris_1.html, 12.12.2005 tarihinde alınmıştır.

----- http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/gorevler_5.htm, 12.12.2005 tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK		Sayfa
1.	İzin Dilekçesi.....	61
1a.	Y.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yazısı.....	62
1b.	İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Valiliğe Yazısı.....	63
1c.	İl Milli Eğitim Müdürlüğünün Valilik oluru doğrultusunda Y.T.Ü Sosyal Bilimler Enstitü'süne Yazısı.....	64
2.	Anket Formu.....	65
2a.	Anketten Çıkarılan Maddeler.....	72

EK 1: İzin Dilekçesi

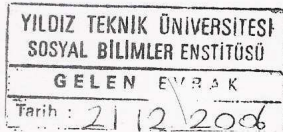
EK-3/1

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

"Eğitim Yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüşleri"
konulu tezimin üç bölümden oluşan anketini, İstanbul ili Fatih ilçesi içerisindeki
ilköğretim okullarında görev yapan müdürlere, müdür başyardımcılarına ve müdür
yardımcılarına uygulayabilmek için gerekli iznin verilmesini arz ederim.

21/12-2006
Yasin KEKLİK
04705011

YTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK 1a: Y.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yazısı

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yıldız Kampüsü, 80750
Yıldız/İstanbul
Tel:(212)260 81 03
Tel:(212)259 70 70
Fax:(212)227 44 71

Tarih: 21.12.2006

Sayı:B.30.2.YIL.0. EI.00.00/1652

İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne,

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Yasin KEKLİK'in tez çalışmalarında kullanmak üzere ekte yer alan anketi İstanbul ili Fatih ilçesindeki ilköğretim okullarında görev yapan müdürlere, müdür başyardımcılarına ve müdür yardımcılarında uygulamak istemektedir. İlgili öğrencinin gereken anket çalışmalarını yapabilmesi konusunda izninizi rica ederim.

Saygılarımla,

Prof.Dr. Güler ARAS
Enstitü Müdürü

Ek:7 sayfa anket formu

EK 1b: İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Valiliğe Yazısı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 84
KONU: Anket (Yasin KEKLİK)

15 Ocak 07

VALİLİK MAKAMINA

İLGİ : a-)Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 21.12..2006 tarih ve 1652 sayılı yazısı.

b-)Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın 18.08.2003 tarih ve B.0.0.APK.0.03.05.02/2430 sayılı emri.

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans programı öğrencisi Yasin KEKLİK, "Eğitim Yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüşleri" konusunda anket uygulaması yapma hakkında ilgi(a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Adı geçenin yukarıda belirtilen konuda, eğitim-öğretimi aksatmamak koşulu ile ve okul Müdürlerinin gözetim ve sorumluluğunda, anket yapılan kişilere ait kimlik bilgilerinin yazılmaması kaydıyla, (EK: 3/2- 3/3- 3/4 - 3/5- 3/6- 3/7- 3/8)' de belirtilen toplam 50 (elli) sorudan ibaret anket çalışmasını ilimiz Fatih ilçesindeki İlköğretim okullarındaki Müdürlere, Müdür Başyardımcılarına ve Müdür Yardımcılarına uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

M.Aya ÖZER
Milli Eğitim Müdürü

EKLER :
Ek-1. İLGİ (a)yazı ve ekleri

OLUR
12/01/2007

Hikmet DİNÇ
Vali a.
Yardımcısı

EGİTİM
%100
DESTEK

NOT :Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres :İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 526
13 82

4440632

EK 1c: İl Milli Eğitim Müdürlüğünün Valilik oluru doğrultusunda Y.T.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Yazısı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 100
Konu: Anket (Yasin KEKLİK)

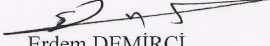
16 Ocak 07

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

- İlgi : a) Valilik Makamının 15.01.2007 tarih ve 18.580 / 84 sayılı Oluru.
b) Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.08.2003 gün ve 2430 Sayılı Emri.
c) Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nün 21.12.2006 tarih ve 1652 sayılı yazımız.

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans programı öğrencisi Yasin KEKLİK, "**Eğitim Yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüşleri**" konulu anket uygulaması yapma isteği İLGİ (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İLGİ (a) Valilik Oluru doğrultusunda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin bilgisinden sonra Okul Müdürlüklerine gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :
Ek-1. (İLGİ(a)Valilik Oluru)
2. (50 soruluk anket)

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu
Tel. ve Fax : 212 526 13 82 İnternet : www.istanbul-meb.gov.tr E-mail : apk@istanbul-meb.gov.tr

EK 2
ANKET FORMU

Sayın yönetici,

Son yıllarda, kamuoyunda eğitimde bilgisayarın kullanımı konusu gündemi oldukça meşgul eder hale gelmiştir. Elbette eğitimdeki her yeni olgu gibi bilgisayarın okullarda kullanılmasının başarısı ya da başarısızlığı da, doğrudan öğretmenin ve idarecilerin bilgisine, duygusuna ve davranışına bağlıdır. Bu anket, bir eğitim aracı olarak bilgisayarların eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinizi saptamak amacıyla geliştirilmiştir.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, sizler hakkındaki kişisel bilgileri; ikinci bölüm, bilgisayar destekli eğitimin nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşlerinizi belirlemeye yönelik 17 maddeyi, üçüncü bölüm ise bir eğitim aracı olarak bilgisayarın eğitim sistemimizde kullanılmasıyla geleceğe yönelik beklentileri belirlemeyi amaçlayan 29 maddeyi içermektedir.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için anket maddelerine verilecek cevapların objektif olması ve maddelerin eksiksiz doldurulması büyük önem taşımaktadır.

Anket formlarına vereceğiniz cevaplar kesinlikle amacı dışında kullanılmayacaktır. Bir başka kişi, kuruluş ya da makam ile paylaşmak söz konusu olmayacaktır. Yardımlarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Adres: Çapa İlköğretim Okulu
Deniz Abdal Mah. Bestekar Rahmi Bey
Sok. No:2 Fatih/İST
Tel: (212) 586-42-01

Yasin KEKLİK
YTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Denetimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm I**Genel Bilgiler**

1. Cinsiyetiniz
  - Kadın
  - Erkek

2. Yöneticilik Kıdeminiz
  - 1-5 Yıl
  - 6-10 Yıl
  - 11-15 Yıl
  - 16-20 Yıl
  - 21 yıl üstü

3. Göreviniz
  - Müdür
  - Müdür Başyardımcısı
  - Müdür Yardımcısı

4. Çalıştığınız kurum
  - Resmi
  - Özel

Bölüm II

Lütfen her bir maddeyi okuduktan sonra uygun gördüğünüz yere (X) işareti koyunuz.

(1) Kesinlikle Katılmıyorum

(2) Katılmıyorum

(3) Kararsızım

(4) Katılıyorum

(5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
1. Bilgisayar destekli eğitim, geleneksel öğretim yöntemlerini etkili hale getirmek amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
2. Bilgisayar destekli eğitim bireysel öğretimi gerçekleştirmek amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
3. Bilgisayar destekli eğitim zengin materyal sağlamak amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
4. Bilgisayar destekli eğitim ucuz ve etkili bir öğretim yapmak amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
5. Bilgisayar destekli eğitim öğretmene destek olmak amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
6. Bilgisayar destekli eğitim öğrencin düşünce ve anlama yeteneğini geliştirmek amacıyla yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
7. Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
8. Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, okullarda oluşturulacak bir ekip tarafından hazırlanmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )

- (1) Kesinlikle Katılmıyorum
 (2) Katılmıyorum
 (3) Kararsızım
 (4) Katılıyorum
 (5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
9. Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller, yurtdışından getirilip kendi sistemimize adapte edilmelidir.	( )	( )	( )	( )	( )
10. Bilgisayar destekli öğretimin yapılabilmesi için gerekli olan materyaller MEB tarafından özel yazılım firmalarından satın alınmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
11. Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayarın eğitimdeki yerini ve önemini bilmeliler.	( )	( )	( )	( )	( )
12. Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler bilgisayar okuryazarı olmalılar.	( )	( )	( )	( )	( )
13. Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için öğretmenlerden önce idareciler bilgisayar destekli eğitim konusunda eğitime tabi tutulmalılar.	( )	( )	( )	( )	( )
14. Bilgisayar destekli eğitimin okullarda yaygınlaşabilmesi için idareciler teknolojik açıdan liderlik yapmalılar.	( )	( )	( )	( )	( )
15. Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecilerin bilgisayar okuryazarı olması gerekir.	( )	( )	( )	( )	( )
16. Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için idarecileri yetiştirme programlarında değişiklik yapılmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
17. Bir eğitim aracı olan bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirebilmek için bilgisayar destekli eğitim konusunda idarecilere hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.	( )	( )	( )	( )	( )

Bölüm III

Lütfen her bir maddeyi okuduktan sonra uygun gördüğünüz yere (X) işareti koyunuz.

(1) Kesinlikle Katılmıyorum

(2) Katılmıyorum

(3) Kararsızım

(4) Katılıyorum

(5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
1. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
2. Bilgisayarın eğitimde kullanımı, Avrupa Birliği'ne girmemizde itici rol oynayacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
4. Bilgisayar destekli eğitim ile bölgelerarası eğitim dengesizlikleri giderilecektir.	( )	( )	( )	( )	( )
5. Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
6. Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimde standartlaşma sağlanacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
7. Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
8. Bilgisayar yeni bir kültür yapısı oluşturacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
9. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )

(1) Kesinlikle Katılmıyorum

(2) Katılmıyorum

(3) Kararsızım

(4) Katılıyorum

(5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
11. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin boş zamanı azalacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
12. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
13. Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
14. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrenme ve öğretme süreçlerini mekanikleştirecektir.	( )	( )	( )	( )	( )
15. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
16. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
17. Bilgisayarın pahalı ve yapısının karmaşık olması sınıfta kullanımını zorlaştıracaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
18. Bilgisayarın sınıfta kullanımı öğretmenin disiplin ve otoritesini bozacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
19. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
20. Sınıfta Bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
21. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmen ile öğrenci arası ilişkiyi azaltacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )

(1) Kesinlikle Katılmıyorum

(2) Katılmıyorum

(3) Kararsızım

(4) Katılıyorum

(5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
22. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı olmadığı ortaya çıkacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
23. Bilgisayar, diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirecektir.	( )	( )	( )	( )	( )
24. Eğitimde bilgisayar, televizyon ya da videodan daha etkili bir araç olacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
25. Bilgisayar, zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
26. Sınıfta bilgisayarın kullanımı öğretmenin insancıl yönünü zayıflatacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
27. Bilgisayar, öğretmenin toplumsallaştırma rolünü zayıflatacaktır.	( )	( )	( )	( )	( )
28. Bilgisayar, öğretmenin bilgi aktarma işlevini üstlenecektir.	( )	( )	( )	( )	( )
29. Bilgisayarlı öğretim, öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	( )	( )	( )	( )	( )

EK 2a: Anketten Çıkarılan Maddeler:

17. Bilgisayarın pahalı ve yapısının karmaşık olması sınıfta kullanımını zorlaştıracaktır.
18. Bilgisayarın sınıfta kullanımı öğretmenin disiplin ve otoritesini bozacaktır.
20. Sınıfta Bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltacaktır.
21. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmen ile öğrenci arası ilişkiyi azaltacaktır.
22. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı olmadığı ortaya çıkacaktır.
26. Sınıfta bilgisayarın kullanımı öğretmenin insancıl yönünü zayıflatacaktır.
27. Bilgisayar, öğretmenin toplumsallaştırma rolünü zayıflatacaktır.